

VASIF ÖNGÖREN

ASİYE NASIL KURTULUR?

Tartışmalı Oyun

Mustafa Gürkan
Bazaran

**asiye nasıl
kurtulur ?**

**tartışmalı
oyun**

**vasıf
öngören**

ÖN OYUN

(*Etini satarak yaşayan Zehra'nın evi.. İç içe iki odadır burası. İç odada bir adam yataktan yeni kalkmış giyinmektedir. Ön odada Zehra, ibriğe sıcak su doldurur, eliyle sıcaklığını kontrol eder. Iskemlenin önüne bir leğen getirir. Bu arada giyinmesini bitiren adam, eşikten kadını izlemeye başlamıştır, Zehra adamı görür, işveli...*)

ZEHRA : Gel otur.

ADAM : (*Iskemleye oturur. Hoşnut*) Yaman karısın ulan sen...

ZEHRA : (*Dolaptan sabun ve havlu getirir*) Benim gibileri helâl olsun sana... (*Su döker*) Sıcaksa ıltayım biraz?

ADAM : İyi, iyi... Dök... (*Dirseği ile Zehraya dokunmaya çalışır*)

ZEHRA : (*Kendisini çekerek*) Doğru dur, Doymadın mı daha?

ADAM : Sana doyulur mu ulan?

ZEHRA : (*Kışkırtır*) Hadi, hadi sende...

ADAM : Hele bir eve laşın, gösteririm sana ben.

ZEHRA : Parçalarsın beni, namussuz.

ADAM : (*Dirseği ile kadını arayarak*) Hele bir eve gidelim...

ZEHRA : Ev nasıl, güzel mi?

ADAM : Güzel, beğeneceksin...

ZEHRA : Ev boş, değil mi?

ADAM : Sen kendi eşyalarını getir, eksik kalanı ben tamamlarım.

ZEHRA : Demek güzel ev.. Ama içim rahat olmayacak o evde...

ADAM : (*Tutulan havluyu alır*) Nedenmiş o?

ZEHRA : Analık işte... İnsan kızını bırakamıyor kolay, kolay.

ADAM : (*Kızgın*) Hay senin ananı avradını.. (*Havluyu fırlatır, ceketini almaya yönelir. Kadın engel olur*)

ZEHRA : Dur ulan, ne kızılıyorsun? Yasak mı insanın kızından söz etmesi?..

ADAM : Yüz defa konuştuk, yüz defa söyledim sana. Geleceksen, yalnız geleceksin... Ben başıma bela istemiyorum. Anladın mı?

ZEHRA : Ne bozuluyorsun? Ben kız da gel sin dedim mi sana? Öyle bir şey diyen oldu mu şimdi?... Otur şuraya. (*Adamı oturtur*) Otur. (*Gider kolonya getirir*) Kopartırım ulan öfkeni....

ADAM : (*Sırıtır*) O zor biraz..

ZEHRA : (*Adamın kafasına kolonya döker*) Öfken yatıssın azıcık.

ADAM : (*Bir süre*) Ashına bakarsan çok düşündüm bu işi ben. Ama bir çaresini bulamadım. Olacak gibi değil. İnan bana, olacak gibi değil.

ZEHRA : (*Umudu kalmamıştır*) Canın sağ olsun... Kahveni nasıl istersin?

ADAM : (*Saatine bakar*) Vaktim kalmadı. Ashında konuşmağa gelmiştim ben, aklı-mı çeldin. Dayanamıyorum sana.

ZEHRA : Nereye gideceksin? Oturup konuşamadık bile.

ADAM : Öyle oldu, dükkâna uğrayamadım belki evden birisi gelir. Çırak aptalın biri, yüzüne gözüne bulaştırır, şüphelendirir evdekileri. Hem sen de hazırlan, kahveyi bu akşam yeni evinde pişirirsin artık.

ZEHRA : (*Sigara tutar*) Al bir sigara iç, hiç olmazsa... (*Kendisi de alır*)

ADAM : (*Sigaratları yakar*) Artık ev iki oldu, dala bulma çalıpmanın gerek. (*Kapı çalınır*)

ADAM : (*Öfke ile Zehrâya bakar*) Kim bu?... Gene müşteri mi alıyorsun? Dünyanın parasını veriyorum sana.

ZEHRA : (*Sâkin*) Asiye geldi..

ADAM : Asiye mi? O da kim?

ZEHRA : Kızım. Okuldan geliyor. (*Odadan çıkar. Bir süre sonra Asiye ile girer.*)

(*Asiye, kolunda kitapları, önlüğü, yaka-
lıp ile, bir orta okul öğrencisidir. Alışkın
bir tavırla yan odaya geçer, kapıyı kapa-
tır.*)

ZEHRA : İşte, bu...

ADAM : (*Geçştirir*) Neyse... Dinle, hava ka-
rardıktan sonra arabayı gönderirim...

ZEHRA : Niye, hava karardıktan sonra?

ADAM : Güpegündüz, Zehrayı metres tuttum
götürüyorum diyecek değilim ya. Eşyala-
rım şoför kamyonu yükler. Yanında bir-
adam daha olacak. Şoför evi biliyor. Eş-
yaları o getirir. Sen bir taksiye atlar, ge-
lirsin. Ben seni evde bekliyeceğim.

ZEHRA : Peki... Dedğin gibi olsun..

ADAM : (*Yılışık*) Bu gece ananı ağlatırım
senin.

ZEHRA : Görelim bakalım...

ADAM : (*Kalkar, kadını sıkıştırarak*) Görü-
rüz... Ben gideyim artık. (*Oynaşarak,
odadan çıkarlar. Bir süre sonra, Asiye
yavaşça içeriye bakar, kimse olmadığını
anladıktan sonra, içeri girer. Leğeni ve
ibriği kaldırır. Havluyu, kolonya şişesini
yerlerine koyar, ortalığı düzeltmeye çalı-
şır. Bu sırada Zehra döner.*)

ZEHRA : Bir şey pişiremedim, vaktim olma-
dı... (*Oturur, cebinden biraz para çıkar-*

tır, içinden ayırdığı bir beş lirahığı Asiye'ye uzatır.) Al bunu dışarıda bir şeyler yiyiver. (Asiye parayı alır, çıkmağa davranır) Dur, otur biraz... Konuşacaklarım var seninle... Otur biraz... (Asiye oturur. Zehra konuya nereden gireceğini bilememektedir.) Okul nasıl?

ASIYE : İyi, Neden sordun?

ZEHRA (Bir süre... Kararlı) : Bak kızım, daha çok küçüksün, ama konuşmamız lâzım seninle... Benim nasıl para kazandığımı biliyorsun. Hiç kimse, isteyerek bu mesleği seçmez. Ben de istemedim böyle bir hayatı... Baban inşaattan düşüp öldü. Bilmem hatırlıyor musun? Daha doğru dürüst konuşamıyordun o zamanlar. Kimseniz yoktu... Köyden kaçıp gelmiştik babanla... Yapmadığım iş kalmadı... Ama kaulın kısmı yalnız kalmaya görsün, herkes altına çekmeğe çalışır onu... Çok çektim... Sonra bir kısmetim çıktı, yeniden evlendim, biliyorsun, iyi idi, seni okula yazdırdı... Ama o da çekip gitti günün birinde... Hatırlaman lâzım, ilk okuldaydın o sıralar sen... Açlık ve sefalet gene başladı... Artık başka çarem kalmamıştı...

ASIYE (Sıkıntılı) : Peki canım, niye anlatıyorsun bunları şimdi?

ZEHRA : Bak, yedi sene geçti aradan. Üstelik kerhanceye de düşmedim. Gizli çalış-

tım. Ama yedi senede sanki yirmi yıl yaşlandım... Birkaç sene daha geçti mi, kimse on para vermiyecek bana...

ASIYE : Peki canım, ne demek istiyorsun? Öff, ne diyeceksen onu söyle...

ZEHRA : Kız ağzına sıçarım senin, orospu çocuğu... Bırak şu küçük hanımlığı... Bir şey diyeceğim elbet... Ne o öff, pöf?

ASIYE : Uzatma öyleyse, söyle.

ZEHRA : Ben bu akşam gidiyorum.

ASIYE (*Umursamaz*) : Nereye?

ZEHRA : Az önce gördüğün adama gidiyorum, metresi olacağım onun.

ASIYE : Bana ne?

ZEHRA : Kız kafamı kızdırma benim, kızdırma da dinle, adam beni yalnız istiyor, gidersem tek başıma gideceğim, anladın mı?.

ASIYE : Ya ben?

ZEHRA (*Taklit ederek*) : Ya ben... Dinlemiyorsun ki... (*Bir sigara yakar*) Söyliyeceklerime iyi kulak ver. Ben bu meslekte çok çok üç, dört yıl daha para ederim. Üç, dört yıl sonra kimse on para vermez bana artık... Hem ben, hem sen gebeririz açlıktan. Şimdi bu adam çıktı karşıma... Adam bakkal. Karısını sevmiyor, beni is-

tiyor. Bir ev tuttu bana. Ama dediğim gibi, beni tek başıma istiyor... Şimdi önümüzde iki yol var, birinden birini seç: Ya sen de benimle birlikte bu meslekte çalışmaya başlarsın, o zaman gene beraber otururuz. Çünkü, daha çok gençsin, çok zaman var önünde... Ya da, ben o bak-kala giderim ve sen kendi başını kurtarmaya çalışırsın. Ben senin ananım. Seni zorlamıyorum. Düşün kendin karar ver. Belki okulda öğretmenlerin falan yardım ederler, belki bir eve, hizmetçi ya da evlâtlık girersin, kurtarırsın belki kendini...
(Susarlar)

ASİYE : Başka bir çare yok mu?

ZEHRA : Yok, kızım. Büyüyünce sende anlayacaksın bunu.
(Zehra ön ortaya gelir).

BİR SERMAYENİN TÜRKÜSÜ

*Biz aşk satarız
Sermayedir etimiz
Biz aşk satarız
Emeğimiz terimiz*

*Artık aşk paradır
Gönlümüzde yaradır
Alnımızda karadır
Bizim gibiler için*

*Biz et satarız
Körelmiştir duygumuz
Biz et satarız
Budandır sevgimiz*

*Artık aşk paradır
Gönlümüzde yaradır
Alnımızda karadır
Bizim gibiler için*

*Sevgi satarız
İncinmiştir duygumuz
Sevgi satarız
Kırılmıştır kalbimiz*

*Artık aşk paradır
Gönlümüzde yaradır
Alnımızda Karadır
Bizim gibiler için*

BİRİNCİ TARTIŞMA

(Işıklar, perde önünde oturmakta olan iki kişiyi aydınlatır.)

ANLATICI (*Ayağa kalkar, seyircilere*) : Sayın seyirciler, şu anda sahnemizde, tiyatromuzun çağrısına uyarak, «Asiye Nasıl Kurtulur?» adlı tartışmalı oyunumuza katılan, çok değerli bir konuğumuz var : Fuhuşla Mücadele Dernekleri genel başkanı sayın Seniye Gümüştü... Çağrımızı kabul edip, tartışmalı oyunumuza katıldıkları için, huzurunuzda kendilerine tiyatromuz adına teşekkür ederim. (*Oturur.*) Seniye hanım, ne kadar zamandan beri bu dernekte çalışıyorsunuz?

SENİYE : Ondört yıldan beri efendim.

ANLATICI : Oldukça uzun bir zaman.. Söyler misiniz hanımefendi, nereden uyandı bu ilgi size?

SENİYE : Genel olarak kadınlar bu konulara karşı meraklı olurlar.. (*Anlatıcının şaşırdığını görür.*) Niye şaşırdınız? Bu merak sandığınızdan da fazladır. Bugün birçok kadın, ve genç kız, genelevlere telefon edip, bu zavallı kadınlarla konuşmaya çalışırlar. Dernekçe yaptığımız araştırmalar sırasında, buna benzer birçok şaşırtıcı olayların varlığını öğreniyoruz.

ANLATICI : Allah Allah... Bir yaşma daha bastım...

SENİYE : Benim ilgim nasıl başladı onu anlatayım size : Kocamla birlikte Paris'te üniversite öğrencisiydik. Çok, çok sevdiğimiz bir arkadaşımız geldi bir gün Parise.. O zamanlar gençtik tabî. Arkadaşımızda bekârdı o zamanlar.. Eee, çocuk Parise gelmiş, eğlenmek ister.. Üstelik ilk gelişi daha.. Neyse, bir akşam arkadaşımızı alıp Pigal'e gittik. Pigal'de köşe başlarında satılık kadınlar beklesir.. Bizim arkadaş, içkiyi de fazla kaçırmıştı, ille de bana bir kadın bulun diye tutturdu. Kendisi iyi fransızca bilmez, kocam mecbur oldu, kadınlardan birine yaklaşıp fiyatını sordu. Biz de biraz açıkta bekliyoruz.. Kadın kocama, yarı mahzun, yarı kızgın, baktı, sonra «Yanınızda yüz franklık kadının var mösyö» dedi, «Bizimle alay etmeye hakkınız yok». Kocamın kendisi ile alay ettiğini sanmıştı... (*Durur*) Hayatımın en büyük komplimanıdır, bu. Kadının hâli çok dokundu bana.. O günden sonra, bu kadınlara karşı, büyük bir ilgi başladı bende... Memlekete döndükten sonra, kendimi iyice bu konuya verdim...

ANLATICI : Peki Seniye hanım, Asiye ile anası arasında geçen olayı seyrettiniz, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

SENİYE : Ne yazık ki, çok sık rastlıyoruz bu tip olaylara..

ANLATICI : Bildiğiniz gibi, Asiye'nin önünde iki yol var. Size göre, hangi yolu seçmeli?

SENİYE : Elbette namuslu bir hayatı seçmelidir. Ancak, Asiye'nin anasından ayrıldıktan sonra sığınabileceği bir yer lâzım. Akrabaları falan var mı acaba?

ANLATICI : Hayır, akrabaları yok. Ama Asiye okuduğu okula sığınabiliyor. Okul müdiresi, iyi bir kadın olmalı ki, Asiye okulu bitirinceye kadar, yardım ediyor kendisine..

SENİYE : Çok güzel. Asiye iki üç yıl okulda kalabildiğince göre, hemen hemen evlenme çağına gelmiş demektir. Kadınlar için en kestirme yaşama yolu evlenme oluyor bizde.. Elbette, ideal olanı, kadının kendi hayatını kendisinin kurması, bir erkeğe muhtaç olmamasıdır.. Ancak, günümüzde pek mümkün değil bu.. Hele böyle basit insanlar için... Asiye için, en kestirme kurtuluş yolu, evlenmektir, bence...

ANLATICI : Okuldaki öğretmenleri de böyle düşünüyorlar. Küçük bir marangoz atölyesinin sahibi, oğlu için Asiyeye tâlip oluyor. Anlaşıyorlar.. Söz kesiliyor.. Öğretmenleri ve arkadaşları yardım ediyorlar. Ve marangozun evinde, iki genci nişanlıyorlar.....

(Perde açılıyor. Konuşmacılar susarlar.)

BİRİNCİ OYUN

(Asiye'nin nişanlandığı gün. Küçük bir oda. Açık kapıdan, nişanın yapıldığı büyük odanın bir parçası görülmektedir. Zaman zaman, utanarak dans eden gençler, fısıltı ile konuşan yaşlılar, dağıtılan limonatalar, ve iki gencin sırayla el öpmeleri, bu kapı aralığından görülür.. Ön odada, Asiye'nin kayın pederi ahababı ile konuşmaktadır.)

AHBAP : Yahu, ben bu kızı bir yerden tanıyacığım, ama nereden?

K.PEDER : Hangi kızı?

AHBAP : Senin oğlanın nişanlısını..

K. PEDER : Yok canım tanımazsın sen onu... Anası babası yok. Okulda büyümüş. Öğretmenleri bakmışlar... Senin okulla falan bir ilgin var mı?

AHBAP : Yoo.. Benzetiyorum herhalde.

K. PEDER : Herhalde..

KAYNANA : Buyurun.. Böyle saklanmışsınız, ne yapıyorsunuz bakalım? *(Sunar)* Buyurun..

K. PEDER : Hanım, sen benim başımı belâya mı sokmak istiyorsun? Oğlunun nişanında içire içire, bir bardak limonata içirdi diye, elâleme rezil eder beni bu herif.. Öl-

dlım Allah dilinden kurtulamam.. Sen bunun böyle efendiden oturduğuna bakma, ne hergeledir bu...

KAYNANA : Ya ne olacak?

K. PEDER : Ne olacak da soru mu? Votka olacak, votka..

AHBAP : İnanma yenge, kalbi kötü bunun.

KAYNANA : Bilmez miyim? Kendi canı istemiştir..

K. PEDER : Hanım sen bilmezsin bunu. Sabah kahvaltısını rakı ile yapar bu namussuz kırdığı cevizin, yediği haltın haddi hesabı yoktur...

KAYNANA : Demek sen de yanındaydın, yoksa, nereden bileceksin yaptıklarını?

AHBAP : Yaşsa yenge, iyi söyledin...

K. PEDER : Haydi yahu, götür şu bardakları da, doğru dürüst bir şeyler getir bize.. Biraz daha kalırsan, bütün foyalar çıkacak meydana.

KAYNANA : Hadi öyle olsun. Siz de eski defterleri karıştırın bakalım..
(Çıkar).

AHBAP : Ulan ne belasın be...

(Bu sırada, Asiye ve nişanlısı girerler. El öperler).

AHBAP : Allah mesut etsin kızım..... Allah mesut etsin evlâdım..

(Nişanlılar odadan çıkarlar. Az sonra, bu sahnenin sonuna kadar sürecektir olan bir dansa başladıkları görülür. Alkışlar.. Yalnız iki nişanlı dans etmektedirler.)

AHBAP : Kızın adı ne?

K. PEDER : Asiye.

AHBAP : Asiye mi? Asiye.. Asiye.

K. PEDER : Gene ne oldu?

AHBAP : Ben bu kızı bir yerden tanıyorum diyorum sana.

K. PEDER : Canım sen nereden tanıyacaksın?

AHBAP (Bir süre daha düşünür) : Tamam.. Çok iyi tanıyorum bu kızı ben. Hem de çok iyi.. Babası var mı yok mu bilmem, ama bir anası vardı.. Yahu bana bak, sen benim en az yirmi yıllık arkadaşım-sın.. Tongaya basmışsın, haberin yok.

K. PEDER : Ne diyorsun yahu, sen? Ne tongası bu?

KAYNANA (Elinde iki bardak gelir) : Alın bakalım, oldu mu?

K. PEDER (Sabırsız) : Nereden tanıyorsun bu kızı?

AHBAP : Kızın adı Asiye değil mi? Çok iyi hatırladım. Şimdi büyümüş, birden çıkar-

tamadım.. Küçüktü o zamanlar... Bunun anası iyi bir kadın değildi...

K. PEDER (Sert) : Nasıl iyi değildi? Yani neydi? Ne demek istiyorsun? Konuşsana yahu..

KAYNANA : Ne oluyor Allah aşkına? Neden sözediyorsunuz siz?

K. PEDER (Karısına) : Sen sus şimdi.. (Adama) Anlatsana yahu, ne susuyorsun?

AHBAP : Yahu sen ne biçim bir adamsın? Adam, oğlunu evlendireceği kızın, gelmişini geçmişini, bir araştırıp sormaz mı? (Biraz durur). Bu kızın anasının adı Zehra'dır. Düpedüz orospuydu.. Ama gizli çalışırdı.. Sonra kayboldu ortadan.. Birisi metres tutmuş dediler.. Galiba şimdi de bırakmış, genel evde çalışıyormuş...

KAYNANA : Aman allahım, aman allahım sen aklımı koru yarabbim..

K. PEDER : Emin misin? İyice biliyor musun?.

AHBAP : Emin olmasam, tam bu sırada böyle bir şey söyleyebilir miydim sana?

KAYNANA : Eyvah, mahvolduk.. Mahvolduk...

K. PEDER : Kes dırlamayı be.. Git şu müdireyi çağır buraya.. Durma, hadi. (Kadın

çıkarak) Demek böyle ha? *(Bir süre)* Ama belki de yanılıyorsun ha? Yanılmış olamaz mısın?

AHBAP : Yanılmayan bir Allah, ama adım gibi biliyorum.. Güneş sokağında bir rumkarı vardır, madam Eleni, orada oturuyorlardı.. Görünüşte kiracıydı ama, çalışıyordu. Anasını tanıyan çok insan vardır bizim fabrikada.. Bizim arkadaşların çoğu bilir onu..

K. PEDER : Deme yahu, deme yahu.. *(Kalkarak dolaşır.. Müdire ve kaynana gelirler)*.

MÜDİRE : Ne oldu? Bir şey mi var?

K. PEDER : Sizinle bir şey konuşmak istiyoruz hocanım, oturun lütfen.

MÜDİRE *(Oturur)* : Buyurun, sizi dinliyorum.

K. PEDER : Hocanım, bu arkadaş, benim çok eski bir dostumdur.. Diyor ki, Asiye'nin anası.... nasıl demeli?... Bir anası varmış yani.. Bir anası olduğu doğru mu? Siz, bize, yok demiştiniz...

MÜDİRE *(Şaşırmış)* : Bil.. bilmem. Belki de.. Siz nereden tanıyorsunuz?

AHBAP : Maalesef kötü bir yerden.

KAYNANA : Doğru mu müdirânım? Allahınızı severseniz doğru mu?

MÜDİRE : Evet doğru... Kızını bırakıp gitti... Bir daha da dönmedi...

KAYNANA : Aman allahım, ne olacak şimdi?

K. PEDER : Ne demek «ne olacak?». Ben böyle kız istemem evimde. Biz fakir ama namuslu insanlarız hocânım, böyle bir şey yakışmaz bizim ailemize..

MÜDİRE : Fakat kızın bir günâhı yok ki bu işte.. Üç senedir benim himayemde yaşıyor, en küçük bir terbiyesizliğini görmedik. Okuldaki bütün arkadaşları ve öğretmenleri bilirler — Siz de sorup öğrenmişsiniz. Anasının günâhını neden bu kız çeksin?

K. PEDER : Öğrenemediğimiz şeyler olmuş.. Siz olsanız, bu kızı oğlunuza alırmısınız? Dininiz hakkı için doğru söyleyiniz.. alırmısınız?

MÜDİRE : (*Susar*).

K. PEDER : Bu işi burada bitirelim. (*Ayağa kalkar*)

AHBAP : Bir dakika.. Şimdi ortaya çıkıp bağırmanın mânası yok. (*Kolundan tutup oturtur*) Kızın bir günâhı yok bu işte. Namuslu, okumuş bir kız..

K. PEDER : Ne yani? Şimdi de kızı almamızı mı söyleyeceksin? Hem gel haber ver, hem de kızı almamızı iste...

AHBAP : Hayır böyle bir şey demedim.. Ona sen kendin karar vereceksin. İster al, ister alma, o senin bileceğin bir iş. Fakat her şeyi iyilikle ve usulünce yapmak lâzım. Bırak bugün böyle geçsin.

K. PEDER : Eee, sonra?

AHBAP : Şimdi kalkıp bas bas bağırırsın sen. Niye herkesin içinde rezil edeceksin kızı? O'nun günâhı yok. Yarın, öbürgün konuşur, nişanı bozarsınız, olur biter. Hem de elâleme rezil olmamış olursunuz. Başka türlü sü insanlığa yakışmaz. Ne dersiniz hocanım, böylesi daha uygun olmaz mı?

MÜDİRE : Evet çok iyi olur. Zaten içine kapalı bir kız ,Allah korusun, kıyar kendisine.

AHBAP : Tamam, bu işi dediğim gibi bitirirsiniz. Anlaştık mı? Söyle anlaştık mı?

K. PEDER : Dediğiniz gibi olsun.

(İki nişanlının dansları bitmiştir, alkışlar...)

İKİNCİ KONUŞMA

*(Işıklar konuşmacıları aydınlatır, bir sü-
re sessizlik)*

ANLATICI : Ne düşündüğünüzü sorabilir
miyim?

SENİYE : Oğlanın babasının söylediklerini
düşünüyorum. Acaba ben kendim böyle
bir kızın oğlumla evlenmesine razı olabi-
lir miydim?... Şimdi bu küçük kızın ne
suçu var? Hiç bir suçu yok değil mi?
Yok ama, bunu hiç kimse anlamak iste-
meyecektir... Hiç kimse, hiç bir zaman
böyle bir duruma kendi şahsı adına razı
gelmeyecektir... Anasının durumu, büyük
bir engel Asiye'nin evlenmesine.

ANLATICI : Öyle görünüyor..

SENİYE : Ancak, Asiye için en kestirme
kurtuluş yolu gene de evlenmektir.

ANLATICI : Ama...

SENİYE : Doğru, hem Asiye'nin evlenmesi
çok güç diyorum, hem de evlenmesini
söylüyorum ,farkındayım... Bir erkeğin,
Asiye'nin durumunu bilerek evlenmesi
gerekir. Ancak seven bir erkek evlenme-
yi göze alabilir Asiye ile... Bütün insan-
lar severler ve sevilirler. Asiye'yi de mut-
laka seven biri olmuştur. Öyle değil mi?

ANLATICI : Evet efendim.. Haklısınız... Bu nişan hâdisesinden altı yedi ay kadar sonra, bir gün Asiye okul müdiresinin evine gitmişti. Çünkü açtı, işsizdi ve sokaktaydı... Gidecek hiç bir yeri kalmamıştı, çaresizdi... Kendisine yardım edebilirdi bu iyi öğretmeni... Akşamdı... Kapıyı vurdu...

(Sahne aydınlanırken, bir kapının vurulduğu duyulur.)

İKİNCİ OYUN

(Müdirenin evi. Kapı vurulur. Yeğen tek başına yemek yemektedir.)

YEĞEN *(Kapıyı açar)* : Buyurun kimi aradınız?

ASIYE *(Perişan bir görünüşü vardır)* : Müdirânım evde yok mu?

YEĞEN : O şimdi Ankarada. Altı aydır yok burada... Ne için aramıştınız?

ASIYE: Benim öğretmenimdir. Kendisini görmem lâzımdı..

YEĞEN : Kendisi yok. İsterseniz bana söyleyin. Ben yeğeni olurum.

ASIYE : Yok, teşekkür ederim.

YEĞEN : Siz bilirsiniz.

(Kapıyı kapatmaya davranır..)

ASIYE *(Kararsız, bir süre)* : Teşekkür ederim... Allahısmarladık..

YEĞEN : Gülegüle.. *(Kapıyı kapatır)*

(Asiye, bir süre kapının eşiğinde durur. Arkasına döner. Bir gölge kımlıdır. Korkuyla geri döner. Bir süre kararsız kaldıktan sonra, kapıyı çalar)

YEĞEN : *(Masaya oturmak üzere olan, yeğen, yeniden kapıyı açar)* Buyurun?

ASIYE : Affedersiniz, acaba müdirânım ne zamana gelebilir?

YEĞEN : Şimdi okul zamanı. Okullar tâtil olduktan sonra, yani yaza gelebilir ancak..

ASIYE : Peki efendim, teşekkür ederim, rahatsız ettim...

(Arkasına bakar.)

YEĞEN : Bir şey mi oldu? Bir sıkıntınız mı var?

ASIYE (Kararsız) : Şey, evet, peşime birisi takıldı. Hiç ayrılmıyor arkamdan.

YEĞEN (Bakınır) : İsterseniz, gelin içeride biraz bekleyin. Belki bırakır peşinizi.

ASIYE (Kararsız) : Rahatsız etmiyeyim?

YEĞEN : Ne münasebet? Buyurun, buyurun, gelin içeri.. (İçeri girerler, kapı örtülür) Buyurun oturun. (Asiye bir sandalyeye oturur) Demek halamın öğrencilerindensiniz? Adınız ne?

ASIYE : Asiye..

(Gözü, masadaki yiyeceklere takılır)

YEĞEN : Ben de tam yemek yiyordum. Yemek yemedi iseniz, buyurun beraber yiyelim. Ama bekâr yemeğidir, kusura bakmazsınız..

ASIYE : Burada, sizden başka kimse yok mu?

YEĞEN (Gülerek) : Ne o korktunuz mu?

ASIYE : Yoo.. Ne münasebet..

YEĞEN : Bir dakika size tabak getireyim, beraber yiyelim..

ASIYE : Yoo, hayır, tokum ben.. Yemek yedim.. Teşekkür ederim..

YEĞEN : Öyleyse bir bardak çay içersiniz..
(İçeri geçer)

(Asiye, etrafına bakınır, gözü masadaki yiyeceklere takılır. Bir an kararsız kaldıktan sonra, elinin ayasını masadaki ekmek kırıntılarının üstüne bastırır ve yalar.. Birkaç kez tekrar eder bunu.. Bu ara, yeğen bir bardak çay ile gelir ve durumu görür. Geri döner. Bir süre sonra, elinde bir tabak çatal ve kaşık ile gelir.)

YEĞEN (Elindekileri masaya koyduktan sonra) : Gelin bakalım..

ASIYE : Yoo, teşekkür ederim, ben yemek yemiştim...

YEĞEN : Gelin sizinle bir anlaşma yapalım..

ASIYE : Nasıl bir anlaşma?

YEĞEN : Birbirimize hep doğru söyliyelim.

ASIYE (Kuşkuyla, karşısındakini süzer) : Siz bilirsiniz.

YEĞEN : Anlaştık.. Öyleyse haydi buyurun yemeğe.

ASIYE : Ama..

YEĞEN : Anlaşmayı bozmayın. Yemek yemediğinizi biliyorum. Hiç itiraz istemiyorum. Haydi bakalım, buyurun yemeğe..

(Yeğen, Asiye'nin tabağına yemek koyar. Asiye'nin gözleri yemeğe takılı kalmıştır.)

YEĞEN (*Ekmek verir*) : Buyurun.. (*Umur samadan, yemeğe koyulur*)

(Asiye, bir süre kararsız kaldıktan sonra, yavaşça ekmeğe uzanır. Yeğen hiç oralı değildir. Yavaşça yemeğe başlar. Ve günlerdir süren açlığının tesiri ile, gittikçe hızlanan bir tempo ile, yemeğe başlar.)

YEĞEN : Nasıl iyi pişirebilmiş miyim?

ASIYE (*Utanır ve durur*) : Çok güzel... (*Yeğen yeniden atıştırmaya başlar, Asiye de onu takip eder*)

YEĞEN : Şimdi söyleyin bakalım, halamı ne için aradınız?

ASIYE : Kendisini görmek istemiştım.

YEĞEN : Aramızdaki anlaşmayı unutmayın. Bir sıkıntınız var sizin. Halamı da onun için aramıştınız. Halam yok ben varım.

Ona söyliyeceklerinizi aynen bana söyleyin.

ASIYE : Şey, müdirânım bana çok iyilik etmişti. Çok yardımını gördüm...

(Susar)

YEĞEN : Evet? (Bir süre bekler, cevap alamayınca) Peki, ben size sorayım. Babanız ne iş yapar?

ASIYE : Babam yok, ben küçükken ölmüş.

YEĞEN : Anneniz ne iş yapar?

ASIYE : Annem de yok. Bana müdirânım bakmıştı. Orta okulda iken annem...

(Susar)

YEĞEN : Affedersiniz, sizi üzmem istemedim.. (Yemek yer) Peki, şimdi nerede kalıyorsunuz?

ASIYE : Okulda kalıyordum. Müdiranım Ankara'ya tayin edildi. Yeni gelen müdire de istemedi beni. Kendime bir yer bulmam için, bana mühlet verdi, bir ay. Biraz param vardı. Bir oda buldum kendime. Yaşlı bir kadının yanında kalıyordum. Dört aydır iş arıyorum. Bulamadım. Nereye gitsem, benden başka şeyler istediler. (Bir süre durur.) İki aydır ev kiramı veremedim. Ev sahibim iyi bir kadındı. Fakat tek başınaydı. Bütün geliri de aldığı kira. Sonunda başka bir kiracı bul-

du. İki gecedir sokaktayım. Yeni yapılan bir ev var. Orada gizlendim. Ama bu akşam peşime birisi takıldı. Gölge gibi nereye gitsem peşimde (*Bir süre*) Belki müdiranım gelmiştir dedim, buraya geldim... Belki bana bir iş bulabilir diyordum. (*susar*) İşte hepsini anlattım.

YEĞEN : : Demek böyle... Peki Asiye, seninle bir anlaşma daha yapacağız, ben ne dersem kabul edeceksin.

ASİYE (*Kuşkulu*) : Nasıl?

YEĞEN : İlk önce bana güvenmelisin. Bu şart. Bana güveneceksin ve ne dersem kabul edeceksin. Meselâ, şimdi mutfağa gidip, iki bardak çay doldurup getireceksin.

ASİYE (*Hoşnut*) : A peki, peki. (*Mutfağa geçer*).

YEĞEN (*Arkasından seslenir*) : Ocağın yanındaki dolapta, şeker var..

(*Masayı toplamaya başlar. Az sonra Asiye bir tepsi içinde iki bardak çay getirir*).

ASİYE (*Tepsiyi masaya bırakır*) : Bırakın, ben toplayayım.

YEĞEN : Önce çayımızı içelim. Biliyor musunuz? Ben çayı çok severim. Bayılırım çaya.. Siz de sever misiniz? (*Asiye itiraz etmek isteyince*) Ama anlaşma..

ASIYE (*Gülümser*) : Hıı.. Severim.

YEĞEN : Tamam, işte böyle olacak. (*Çayları alırlar*) Şimdi dinle... Yarın sana bir oda kirahyacağız. - Sözümü kesme - Ondan sonra da sana bir iş bulacağız.. İşe girdikten sonra, bana olan borcunu ödersin. Kabul mü?

ASIYE : Fakat, niçin benim için zahmete gireceksiniz?

YEĞEN : Anlaşma.. Anlaşmamız nasıldı? Hiç itiraz yok. Ben ne dersem yapacaksın..

ASIYE (*Gülümser*) : Teşekkür ederim.

YEĞEN : İkincisi, ben bulaşık yıkamayı hiç sevmem. Bulaşıkları yıkamak senin işin.

ASIYE (*Davranmak ister*) : A, tabîî, tabîî.

YEĞEN : Acele yok.. Üçüncüsü, iki gecedir uykusuzsun.. İstersen seni bir otele götürerim, istersen içerideki odada yat..

ASIYE : Ya siz? Siz nerede yatacaksınız?

YEĞEN (*Divanı gösterir*) : Benim için merak etmeyin, ben burada yatarım.

ASIYE : Olur mu? Sizi rahatsız ederim.. Burada rahat edemezsiniz.

YEĞEN : Anlaşma.. Ben ne dersem onu yapacaksın..

ASİYE (*Acele bardağını bitirir*) : Peki ben bulaşıkları yıkayayım.

YEĞEN : Hayır.

ASİYE : Ama anlaşma?

YEĞEN : Tamam, anlaşma var.. Ama yarın sabah yıkayacaksın. Şimdi dinlenmek gerek. (*Kalkar yatak odasına geçer. Az sonra bir yastık, çarşaf ve bir battaniye getirir.*) Tamam.. (*Cebinden bir anahtar çıkartır*) Bunu da al. Ve dosdoğru yatağa...

ASİYE (*Kararsız*) : Ama..
(*Anahtarı alamaz*)

YEĞEN : Al. Benim ne biçim insan olduğum belli mi? Al. kapını güzelce kilitle ve mışıl mışıl uyu. (*Anahtarı verir*) Dolapta halamın gecelikleri var. Bir tanesini giy. (*Gülümser*) Tamam mı, anlaştık mı?

ASİYE (*Gülümser*) : Anlaştık. (*Kapıya doğru gider. Döner*) Ne kadar iyisiniz..

YEĞEN : Allah rahatlık versin.

ASİYE : Size de.

(*Odaya girer. Anahtarın döndüğü duyulur.*)

ÜÇÜNCÜ KONUŞMA

SENIYE : Sonra ne oluyor?

ANLATICI : Delikanlı bir ev tutuyor Asiye-ye... Sonra iş aramaya başlıyorlar.. Ve yavaş yavaş, bir aşk başlıyor aralarında.. Gerçekten seviyorlar birbirlerini... Bir süre sonra, birlikte yaşamaya başlıyorlar.

SENIYE : Affedersiniz, anlayamadım. Nasıl birlikte yaşıyorlar? Yani bir metres hayatı mı oluyor bu?

ANLATICI : Evet, öyle de denilebilir... Ama birbirlerini gerçekten seviyorlar. Hem Asiye, hem de delikanlı..

SENIYE : Eğer, aralarındaki bu sevgi, evlenmelerini sağhyabilirse, ne iyi. Yoksa Asiye yanlış bir iş yapmış olacak.

ANLATICI : Yani?

SENIYE : Asiye, ne yapıp yapıp, bu delikanlıyla evlenmeye bakmalı.. Esas olan netice. Netice almaya bakmalı...

ANLATICI : Aradan üç dört ay kadar bir zaman geçti.. Asiye çok mutludur. Güzel bir evi, çeşit çeşit elbiseleri, isteklerini hemen yerine getiren bir erkeği vardır.. Delikanlı bir süre sonra evlenebileceklerini söylemektedir... Birgün, Asiye sabırsızlıkla, sevgilisini beklemektedir. Sabırsızlıkla beklemektedir, çünkü, birkaç gündür, sevgilisi gözükmemiştir..

ÜÇÜNCÜ OYUN

(Asiye'nin yeni evi. İyi döşenmiştir. Asiye'nin üzerinde iyi elbiseler vardır. Kapının zili çalar. Asiye, önce aynaya, sonra kapıya fırlar. Yeğen gelir. Sarılırlar.)

ASİYE : Canım, canım, canım...

YEĞEN : Güvercinim benim.. (Bir süre öyle kalırlar) Nasılsın?

ASİYE : Neredeydin? Niye gelmedin?

YEĞEN : Büyük bir aksilik çıktı. Allah kah-
retsin, hiç beklemiyordum...

ASİYE : Ne oldu? Canım sıkılmış belli... Gel
otur, ayakta kaldın.. Güzel yemekler
yaptım sana. Şimdi hazırlarım..

YEĞEN (Oturur) : Canım bir şey istemiyor.
Gel otur sende, sonra yersin.

ASİYE : Yoksa gidecek misin?

YEĞEN : Gitmem lâzım..

ASİYE : Bıktın benden, istemiyorsun artık
beni..

YEĞEN : Çocuk... Bugün buraya nasıl geldi-
ğimi bir bilsen, deli dersin bana.. Ama
seni görmeden yapamıyorum.. Biliyor
musun, başlangıçta böyle bir durumu ak-
lıma bile getirmemiştim.. İşi gücü bıra-
kıp sana gelmek istiyorum. Zor tutuyo-

rum kendimi... (*Gülümser*) Çılgın güvercin, bıkmak mümkün mü senden?..

ASIYE : Gelmiyorsun, eskisi gibi aramıyorsun beni?

YEĞEN : Dedim ya bir aksilik çıktı... (*Durur*) Ama çok yakında sana bir müjde vereceğim. Artık iyice kararımı verdim.

ASIYE (*Umutlu*) : Neye karar verdin? Ne olur söyle, neye karar verdin?

YEĞEN : Şimdi bir şey sorma bana, yakında her şeyi öğreneceksin. Şimdiye kadar geçen zamanıma, öyle yaşıyorum ki... (*Asiyeyi süzer*) Bana bak güvercin, seni var ya, seni, çok seviyorum..

ASIYE (*Boynuna sarılır.*) : Canım benim.. (*Birden ayrılır*) Gitme, gitme bugün.. Burda kal. Bugün gitme.. Bırakmıyorum seni.. Haydi bakalım, bırakmıyorum. (*Gider, kapıyı kilitletler*) Bırakmıyorum işte.. (*Çocuksu*) Bugün benim esirimsin..

YEĞEN (*Güler*) : Ama güvercin, gitmem lâzım..

ASIYE (*Omuz silker*) : Ne yapalım, ne yapalım, esirsin. Seni esir aldım bugün..

YEĞEN : Sonra?

ASIYE : Esirimsin işte.. Kaçmaya kalkarsan öldürürüm. Yok kaçmazsan....

YEĞEN : Kaçmazsam?

ASIYE : O zaman ne dersen yaparım, yemek veririm sana...

YEĞEN (*Havaya girmiştir*) : Biz ölürüz, fakat teslim olmayız...

ASIYE : Öyleyse öldürürüm seni, (*Üstüne atılır*) Öldüreceğim seni, pis, hain, alçak.. Gidersen öldürürüm seni, bırakmıyacağım.

YEĞEN (*Kollarına alır*) : Seni vahşi, seni, (*Öper*)

ASIYE (*Sıkıca sarılır*) : Gitme..

YEĞEN : Peki, gitmiyorum..

ASIYE (*Mutlu*) : Canım benim, canım... (*fırlar*) öyleyse yemek yiyelim.

YEĞEN : Güvercin?

ASIYE : Efendim?

YEĞEN : Sen delisin.. Beni de deli ettin.

ASIYE : Olsun.. Yemek yiyelim.

YEĞEN : Yiyelim.. Madem delilik yapıyoruz, iyice deli olalım. Gidip içki alayım. Battı balık yan gider....

ASIYE : Hayır.

YEĞEN : Neden?

ASIYE : Beni aldatıyorsun, kaçacaksın..

YEĞEN (*Güler*) : Deli çocuk, deli güvercin..

Senden kaçmak için insanın aptal olması lâzım. Aptal mıyım ben?

ASIYE : Ne olur gitme.. Ben gidip alayım sana.

YEĞEN : Bana güvenmelisin, Asiye.. Bana güvenmezsen yürütemeyiz bu işi..

ASIYE : Korkuyorum. Hep beni bırakıp gidecekmişsin gibi geliyor. Ne olur kızma..

YEĞEN : Güvenmelisin bana Asiye, söylediklerime inanmalısın..

ASIYE : İnaniyorum, elbette inaniyorum.. Sen benim güvendiğim tek insansın. Bunun için korkuyorum zaten. Sen olmasan ne yaparım ben? Ölürüm. Öldürürüm kendimi..

YEĞEN (*Kalkar*) : Geleceğim. Hemen geleceğim..

ASIYE : Ne olur kızma bana, ceketini çıkart, öyle git...

YEĞEN (*Gülümser*) : Öyle olsun (*Ceketini çıkartır. Asiye alır*)

ASIYE : Öyle güzel yemekler yaptım ki sana.. Kaldığına pişman olmayacaksın. Hadi geç kalma.

YEĞEN : Şimdi gelirim. (*Çıkar*)

(*Asiye, ceketini alır içeri götürür. Döner, masaya bir yemek örtüsü örter. Çıkar..*)

Kapıdan usulca iki kadın süzülür. Birisi, Asiye'nin eski müdüresidir. Yanında, yeğenin orta yaşlı, karakuru, zayıf karısı vardır)

ASIYE (*İçerden*) : Geldin mi canım.. Otur şimdi geliyorum. (*Yeğenin karısı, ağlamaya başlar. Az sonra, Asiye gelir. İçeridekileri görür. Büyük bir şaşkınlık*) Müdiranım..

MÜDİRE : Asiye?.. Sen miydin? Yazık, yazık sana..

Y. KARISI : Tanıyor musunuz?

MÜDİRE : Evet. Hem de çok iyi.

ASIYE (*Kadına*) : Yoksa, yoksa siz?..

Y. KARISI : Evet, ben karısıyım.

ASIYE : Bil, bilmiyordum. Evli olduğumu bilmiyordum. Aldattı..

MÜDİRE : Kimi? Seni mi? Demek annenin huyu, sende de varmış.. Annenin kızısn..

ASIYE : Aman Allahım, aman Allahım, bitti.. Herşey bitti...

(Hızla içeri kaçır.)

Y. KARISI : Kim bu kadın? Allah kahretsin onu..

MÜDİRE : Benim öğrencimdi. Annesi kötü kadındı. Bunu bırakıp kaçtı. Yardım ettim buna..

YEĞEN (*Elinde bir kesekâğıdı girer*) : Güvercin, bak gördün mü hemen geldim...

MÜDİRE : Hoş geldin evlâdım.

YEĞEN : Hala.. (*Şaşkın.*) Sizin ne işiniz var burada?

MÜDİRE : Asıl sana sormalı, senin ne işin var burada?

YEĞEN : Demek tâkip ettiniz beni.. Polislik yaptınız demek.... (*Bağırır*) Ne oldu yani? Öğrendiniz işte.. Öğrendiniz işte.. (*Karısına*) İstemiyorum seni, anladın mı, istemiyorum seni.. Sevmiyorum seni, Allah kahretsin.. Bana...

MÜDİRE : Terbiyesizlik etme. Bağırması gereken biri varsa, o da benim.. Sen kiminle temas ettiğini biliyor musun? Eski bir fahişenin kızı ile..

YEĞEN : Sus, sus hala.. Ne olursa olsun. İstemiyorum bu kadını ben.. Bıktım. Haya-tımı zehir etti.. Yıllardır evime değil de, sanki cehenneme gidiyorum. (*Karısına*) Ayrıl be, ayrıl benden.. Sevmiyorum seni, nefret ediyorum senden.. Çamur gibi yapışmışsın yakama.. Bırak yakamı artık.. Git.

MÜDİRE : Sus. Bağırma. Birde herkese rezil mi edeceksin ailemizi? Utanmanın zerresi kalmadı mı sende?

Y. KARISI : Böyle kadınlarla düşüp kalkanlarda, utanmak mı kalır.

YEĞEN : Sen sus, konuşma sen.

(Bu sırada Asiye, elinde küçük bir valiz, gözleri yaşlı girer.)

YEĞEN : Asiye, dur. Nereye gidiyorsun?

ASIYE : Beni affedin, müdiranım. Evli olduğumu bilmiyordum. Yemin ederim bilmiyordum. Söylememişti bana..

YEĞEN : Dur. Delilik etme. Boşanacağım. Ayrılacağım bu kadından.

MÜDİRE *(Yeğene, sert)* : Sus artık. Çok oluyorsun. Buna düpedüz terbiyesizlik derler.

(Asiye koşarak dışarı çıkar. Yeğen arkasından koşmak ister. Müdire engel olur.)

MÜDİRE : Dur, bırak gitsin.. Dur diyorum sana..

YEĞEN *(Bağırır)* : Asiye, güvercin, dur, dur gitme, boşanacaktım, dur gitme...

DÖRDÜNCÜ KONUŞMA

SENİYE : Cahil kız, onur meselesi yaptı.. Romantik hülyaları, yıkıldı. Oysa, büyük bir şanstı bu onun için.

ANLATICI : Nasıl yani?

SENİYE : Bırakmamalıydı sevdiği adamı. Sonuna kadar direnmeliydi. Buna benzer bir, ikinci fırsat yakalayabileceğini sanmıyorum.

ANLATICI : Ne yapması gerekiyor şimdi?

SENİYE : Kadın olmanın kendisine sağladığı avantajı kullanmadı... Artık bütün insanların yaptığını yapacak : Çalışacak...

ANLATICI : Evet, Sizce, ne gibi bir işte çalışabilir, Asiye?

SENİYE : Asiye durumunda olan bir kız, her erkeğin gözünde, sadece, istifade edilmesi gereken bir fırsattır. Bu tip olaylarla çok karşılaştığımız için, iyi biliyorum. Mesele bir kızı, bir eve hizmetçi yolluyoruz. Bir süre sonra kız bize şikâyetle geliyor : Ya evin beyi, ya oğlu, ya da bir başka erkek kızdaki istifade etmeye çalışmıştır. Hizmetçilikten tutunda, çamaşırcılığa kadar, bütün bu tip işlerde durum aynı oluyor.

ANLATICI : Çok doğru, Asiye'nin de başından buna benzer olaylar geçiyor.

SENİYE : Mutlaka. Çünkü her zaman oluyor bu tip olaylar.. Bunun için, Asiye'nin yapması gereken iş, bir fabrikada işçi olarak çalışmasıdır. Ben Avrupa'da iken, bunu çok yakından izledim. Avrupada, bütün genç kızlar, tabii basit insanlardan söz ediyorum, küçük yaştan itibaren fabrikalarda çalışmaya başlarlar. Ailelerinden ayrılırlar. Kendi başlarına ev tutarlar. Bir erkeğe muhtaç olmadan yaşayabilirler. Erkeklerini kendileri seçer ya da değiştirebilirler. İşte kadının özgürlüğü, ancak böyle bir fabrika toplumunda mümkündür. Bence, Asiye'nin kurtuluş yolu da aynıdır. Bir fabrikada çalışmalıdır.

ANLATICI : Anlıyorum.. Haklısınız.. Nitekim, Asiye iki yıl içinde denemediği iş bırakmadı.. Ve her zaman aynı olayla karşılaştı.....

SENİYE (*Keser ve tamamlar*) : Yani erkekler, Asiye'yi istifade edilmesi gereken bir fırsat olarak gördüler.

ANLATICI : Evet öyle gördüler.. Çok aç kaldı, işsiz kaldı, evsiz kaldı.. Bu iki yıl içinde, çok acı çekti Asiye.. Sonunda, bir fabrikada iş buldu.. Çalışmaya başlayalı iki ay kadar olmuştu.. Halinden memnundu.. Bir gün, fabrikaya, fabrikanın sahibi gelmişti.. Yaşlı bir adamdı.. Fabrikanın müdürlüğünü yeğenine bırakmıştı... Ve büyük patron, yeğenini terletiyordu.....

DÖRDÜNCÜ OYUN

(Büyük bir fabrikanın ,müdür odası. Müdür son derece telâşlı, fabrikanın esas sahibi olan amcasına fabrika hakkında bilgi vermektedir.)

AMCA : Dediklerini anlıyorum. Fakat bana, fabrikadaki istihsalın neden düştüğünü söyleyemiyorsun. Sana fabrikayı bıraktığım zamandan bu yana bir ilerleme olmadı gibi, bir düşüş var. Bir yönetici olarak sen, bunun nedenlerini izah edebilmelisin. Fakat benim anladığım kadarı ile sen bizzat kendin bunun sebebini bilmiyorsun. Sen bir yönetici olarak bu düşüşün sebeplerini bilemezsen elbette ki, bir çözüm yolu da bulamazsın. Bu ise bir fabrika için durumların en kötüsüdür.

MÜDÜR : Fakat amcacığım, emin olun tamamen bilimsel metodlarla çalışıyoruz. Fabrikanın kârı sizin bana teslim ettiğinizden beri yüzde yirmi artmıştır.

AMCA : Evet. Fakat bu çok az. Benim zamanımda fabrikanın yıllık kâr oranı yüzde olarak şimdikinden daha fazla idi. Evet fabrika kâr etmektedir. Ancak yıllık kâr oranı düşük. Bunun bir nedeni olması gerekir. Ve sen de fabrika yöneticisi olarak, bunu bilmek zorundasın. İşçi durumu nasıl?

MÜDÜR : Gayet iyidir efendim. Çok iyi bir disiplin ve çalışma tempomuz var. Toplu sözleşmeyi bizim kurduğumuz sendika aracılığı ile yaptık.

AMCA : Evlâdım bana kalırsa, senin yönetim tarzında bir hata var. Ne olduğunu henüz anlıyamadım. Bana kalırsa sen bu işlerde daha iyice pişmedin. Yoo, bilgili ve çalışkan olduğunu biliyorum.
(*Bu arada dışarıdan Asiye'nin sesi duyulur. Bağırılmaktadır.*)

ASİYENİN SESİ : Size ne oluyor? Müdür beyle görüşeceğim. Bizim hakkımız yok mu? Hakkımı istiyorum. Burası fabrika ise...

ERKEK SESİ : Kadın, bağırp durma. Müdür bey meşgul. Kimse ile görüşemez. Dur diyorum sana.

ASİYENİN SESİ : Bırakın beni. Halimi görmüyor musunuz? Şikâyetciyim. Şikâyet edeceğim. Bırakın beni. Bizim namusumuzu kim koruyacak burada?

MÜDÜR (*Son derece sıkılmış*) : Affedersiniz. Bir şey oldu galiba. Müsaade ederseniz...

AMCA : Çağır buraya, ben de anlıyayım.

MÜDÜR (*Zili çalar*) (*Gelen odacıya*) : Ne var, ne oluyor?

ODACI : Efendim bir işçi, şikâyeti varmış, sizinle görüşmek istiyor.

AMCA : İçeri çağır.

ODACI (Dışarı çıkar) : Gel bakalım.

(Asiye içeri girer. Üstü başı yırtılmış, saçları başı dağılmıştır.)

MÜDÜR : Ne var? Niçin bağıırıyorsunuz?

ASIYE (Ağlamaklı) : Beyefendi, ben tek başına yaşayan bir insanım. İki aydır fabrikanızda çalışıyorum. Ama ustabaşım, geldiğim günden beri, beni rahat bırakmıyor. Benden istifade etmeye çalışıyor. Hep seni işten attırırım diye tehdit ediyor. Ben namuslu bir insanım. Bugün ambarda (ağlar) zorla bana tecavüz etmek istedi. Üstümü başımı görüyorsunuz.

MÜDÜR : Kim sizin ustabaşınız?

ASIYE : Besim usta diyorlar.

MÜDÜR (Zile basar, gelen odacıya) : Bana derhal Besim ustayı çağır. Personel şefini de yolla. (Asiye) Demek geldiğinizden beri sizi rahat bırakmıyor. Siz bekleyin biraz.

PERSONEL ŞEFİ (Girer) : Beni emretmişsiniz?

MÜDÜR : Bu bayanı alın. Besim usta hakkında şikâyeti var. İfadelerini alın. Besim Ustanın işine son verin. Fabrikamızın disiplini bakımından böyle bir olaya tahammülümüz yoktur.

PERSONEL ŞEFİ : Emredersiniz efendim..

MÜDÜR (*Asiye'ye*) Siz de gidin üstünüzü başınızı düzeltin.

ASİYE : Allah sizden razı olsun efendim.

MÜDÜR : Peki, peki hadi bakalım.. (*Personel şefi ve Asiye çıkarlar*)
(*Sessizlik*)

AMCA : Şimdi anlıyorum, meseleyi şimdi anlıyorum... Ben seni yanlış yere müdür yapmışım..

MÜDÜR : Emin olun, böyle bir hadise ile ilk defa karşılaşıyorum. Daha önce bir şey olmadı fabrikamızda..

AMCA : Elbette bu yufka yürekle, bir fabrikayı yönetmezsin sen.. Seni düşkünler yurduna müdür yapmalıymış..

MÜDÜR : Anlıyamadım?

AMCA : Bana bak, sen benim yeğenimsin.. Eğer bir başkası olsa idin, senin işine derhal son verirdim.. Duyguları ile hareket eden birisi, bir fabrikayı yönetemez... Demek, Besim Ustayı işten atacaksın.. Peki, Besim ustanın yaptığı işi yapabilecek, bir elemana sahip misin? Var mı elinde böyle bir usta ?Yok.. Ben iyi biliyorum ki, yok..

MÜDÜR : Evet, ama yaptığı iş fabrika disiplinine aykırı.

AMCA (*Sinirli*) : Olmaz efendim... Bu kızın yerine derhal yüz kişi bulabilirsin.. Fakat, bir Besim ustanın yerini kolay kolay dolduramazsın.. Dolduramayınca ne olacak? İşler yürümeyecek. Verim azalacak. Sen yargıç mısın, yoksa bu fabrikanın sorumlulu müdürü mü? İki aylık aptal bir kızla, onbeş yıllık bir ustayı değışecek kadar yufka yürekli olursan, elbette yürümez bu iş.. Senin için bir tek hedef olmalıdır: Kâr... Düşkünler yurdu mu burası? Sonra fabrikalarda her zaman olur böyle şeyler. Bu kızın yaptığı da ne oluyor? Herkes gibi alışırda o da. (*Zile basar*) Olmaz böyle şey.. (*Odacı girer*) Bana çabuk personel şefini çağır.. (*Odacı çıkar.*)

MÜDÜR : Evet efendim siz de haklısınız.. Fakat, ustayı işten çıkartmazsak, işçilere kötü örnek olmaz mı?

AMCA : Olmaz.. İşini bilersen olmaz.. Yöneticilik buradadır zaten.. (*Kapı vurulur.*) Gel.

PERSONEL ŞEFİ : Buyurun efendim, beni arzu etmişsiniz?

AMCA : Az önceki hâdisede bir yanlışlık olmuş.. Bu işte Besim ustanın suçu yok. Meseleyi kız çıkartmış.. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?

P. ŞEFİ : Anlıyorum efendim..

AMCA : Böyle hâdiseler fabrikada huzursuzluk yaratır.. Bu tip insanlara yer veremeyiz fabrikamızda...

P. ŞEFİ : Anlıyorum beyefendi. Nasıl emredererseniz...

AMCA : Yövmiyelerini tam ödeyin.. Başka yerde iş arasın kendine..

P.ŞEFİ : Başüstüne efendim.

AMCA : Gidebilirsiniz. (*P. Şefi çıkar*) Unutma yeğen, senin için bir tek hedef vardır. Sadece bir tek, KÂR..

BEŞİNCİ KONUŞMA

(Bir süre susarlar)

ANLATICI : Ne diyorsunuz, hanımefendi?

SENİYE : Bundan sonrası, artık Asiye'nin kendisine kalıyor.

ANLATICI : Nasıl?

SENİYE : Asiye direnecek.. Başka fabrikalara gidecek. Durmadan deneyecek.. Başka bir iş bulmaya çalışacak..

ANLATICI : Sanırsam, bu söylediğiniz yeni bir çözüm yolu olmuyor. Öyle değil mi?

SENİYE : Evet. Aslında öyle, binlerce çözüm yolu yoktur hayatta.. Asiye yaşamak için çalışmaya mecburdur.

ANLATICI : Haklısınız... Asiye de inanılmaz bir güçle direndi.. Altı ay durmadan iş aradı.. Parası yoktu, bitmişti.. Sığınacak bir yeri de yoktu. Fakat, Asiye hep direndi.. Kendisine para teklif edenlere karşı hep direndi.. Birgün, bir sokak başında durmuş, karşıdaki mezeci dükkânının vitrinine bakıyordu.. Üç günden beri boğazından sudan başka bir şey geçmemişti, açlık, dünyanın en büyük acısı olmalı.....

BEŞİNCİ OYUN

(Bir mezeci dükkânı. Dükkânın önünde vitrinli bir buzdolabı.. İçinde çeşitli yiyecekler.. Buz dolabının üstü bir çeşit satış kısmıdır. Üstünde çeşitli mezeler!)

(Asiye sokağın köşesinde, gözünü yiyeceklerden ayırmadan, dükkânı gözlemektedir. Az sonra niyeti anlaşılır, bir şeyler çalacaktır. Dükkân sahibi de biraz daha bekledikten sonra, kararını verip, yavaş yavaş dükkâna yaklaşır. Etrafını kollar, emin olduktan sonra, elini hızla buzdolabının üstündeki hazır mezelere daldırır. Tam bu anda, mezeci bileğini yakalar. Asiye elindekileri, öteki eline geçirir ve derhal ağzına atar.)

MEZECİ : Seni hırsız orospu seni.. Deminden beri ben seni görmedim mi? (Elinden çekip dükkâna sokar) Gel buraya bakalım.. Kimbilir kimlerin canını yaktın şimdiye kadar. (Telefona doğru yürür) Seni bir polise teslim edeyim de, temiz bir sopa çeksinler sana.. Seni kaltak seni.. Sen beni kaz mı sandın..

ASİYE (Kaçmaya çalışır) : Bırakın beni..

MEZECİ : Vay gülüm var, niye bırakıyormuşum seni? Hem hırsızlık yap, hem de bırakalım.

ASİYE : Ben hırsız değilim..

MEZECİ : Ya nesen?

(Telefon numaralarını çevirmeye çalışır)

ASİYE : Açtım.. Vallahi tam üç gündür bir şey yemedim... Elini ayağını öpeyim, beni polise verme.. Borcum olsun, vallahi gelir öderim..

(Ağlar)

MEZECİ : Aklın sıra kandıracaksın beni.. Dur çekme, çekme tokadı yersin şimdi..

ASİYE : Müslümansan inan.. Açtım. Dayanamadım... İlk defa yaptım.. Kur'an çarpsın ilk defa yaptım... Elini ayağını öpeyim.. Bırak beni. Vallahi gelir öderim sonra. (Bu arada, mezeci, Asiye'nin güzelliğine dikkat etmeye başlamıştır)

MEZECİ : Senin kimin kimsen yok mu?

ASİYE : Yok. Çoluk çocuğunun başı için, bırak beni. Açtım. Dayanamadım..

MEZECİ : Dur bakalım. Acele etme. (Etrafına bakınır) İşin, gücüm, evin yok mu senin.

ASİYE : (Ağlar)

MEZECİ : Karnın aç mı?

ASİYE : (Başıyla evet işareti yapar)

MEZECİ : Demek seni polise vermiyeyim öyle mi?

ASIYE : Hı..

MEZECİ : Dur bakalım.. *(Gider dükkânın kapısını ve kepengini kapar)*

ASIYE : Ne yapıyorsun ? Bırak beni.. Niye kapatıyorsun kapıyı ?

MEZECİ : Polis gelinceye kadar burada kalacaksın, *(Telefona gider)* Telefon edeyim mi?

ASIYE : *(Çaresiz bakar)*

MEZECİ : *(Numaraları çevirmeye başlar)* Bir edelim bakalım..

ASIYE : *(Koşup ellerini yakalar, engel olmaya çalışır)* Ne olursun, Allahını seversen yapma..

MEZECİ : *(Asiyeye sarılır)* Ne güzel kızsın sen ? *(Asiye çırpınır)* Karnın aç mı ? Sana yemek vereyim mi ? *(Mezelere doğru sürükler)* Gel, bak.. Hangisinden istersen ye.. Ye, ye... Korkma ye..

ASIYE : Yiyeyim mi ? Polise vermiyecek misin beni ?

MEZECİ : Al, ye.. Haydi durma.. Hangisini canın isterse.. *(Asiye, önce yavaş, sonra hızla yemeğe başlar)* Ye,, ye.. Hangisinden canın isterse.. *(Kızı arkasından okşamaya başlar. Asiye geri döner. Ağzı yiyecek doludur)* Sus.. Sesini çıkarma.. İste-

diğin kadar ye.. Polise de haber vermiyeceğim.

ASIYE : (*Ağız dolu*) Bırak beni.. Ne istiyorsun ?

MEZECİ : İnat etme. Herkesle yediğin boku, benimle de yesen kıyamet mi kopar ? Bu yolun yolcususun işte.. Beni mi kandırıcaksın.. Gürültü etme, polise haber vermiyeceğim..

ASIYE : (*Şimdi alabildiğine ağlamaktadır*) Değilim, ben öyle birisi değilim. Açım sadece..

MEZECİ : Öyleyse ye.. Ne istiyorsan ye.. Para da veririm sana.. Sus. Para da vereceğim.. Sus.. Haydi ye.. Ne istiyorsan ye.. (*Asiye, yemeğe başlar. Arkası adama dönüktür. Adam okşar. Asiye razı olmuştur. Sürekli ağlamaktadır*) Para da vereceğim sana.. Sus, ağlama artık.. (*Sürekli olarak okşamaktadır*) Polise vermem seni.. Haydi ye..(*Bir meze kabı daha çıkartır*) Al bundan da ye. Haydi ye.. Ağlama.. Ye.. İsteddiğin kadar ye.. Sana lokantadan yemek de getirtirim.. Ne zaman istersen... Para da.. Polise de söylemem... Elbise de alırım.. Haydi ye... Haydi ye... Senin gibi güzel bir kız aç kalır mı hiç.. Haydi ye... (*Gittikçe daha fazla sarılmaktadır.*)

ALTINCI KONUŞMA

SENIYE : Bundan sonra artık ne yapabilir ?
O da anasının yoluna gidecek. İster istemez... Tanımadığı, hiç görmediği erkeklerle yatmak zorunda kalacak. Direnmesini beceremedi. Ölsün daha iyi belki de bu hayattan..

ANLATICI : Bazı insanlar için ölmekte bir kurtuluş yolu olabiliyor. Ama herhalde buna ancak Asiye kendisi karar verebilir, değil mi ?

SENIYE : Doğru, doğru tabii.. Hiç kimseye ölmesini söylemeye hakkımız yok.. Ama bir türlü kabul edemiyorum, bir kadının para karşılığında, bir erkekle yatmasını.. Elimde değil..

ANLATICI : Söylediklerinizden anladığıma göre, artık sizde Asiye için başka yol kalmadığını, söylüyorsunuz.. Hatta ölümü bile bundan yeğ tuttuğunuz anlaşılıyor.. Demek ki, namuslu yoldan yaşamamanın tek yolu ölmek oluyor. İsterseniz, bunu bir de Asiye'nin kendisine soralım.

BİRİNCİ FİNAL

(Asiye birinci final türküsünü söylerken, fonda türkü konusu ile ilgili fotoğraflar düşürülür.)

Evet sayın bayan
Kolay değil haklısınız
Rastgele adamın biri
Adını bile bilmeyeceksin
Ama koynuna gireceksin
Sonra bir başkası
Kolay değil haklısınız

Kolay değil her gelene yar olmak
Vazgeçmek sevgiden, aşktan mal olmak
Belki mümkün şu dünyada toz olmak
Ama elde değil bayan yok olmak

İlk aklıma gelen
Anamın eski evi oldu
Güneş sokağında madam Eleni
Gözleri parladı moruğun
Anlayınca niyetimi
Hemen anlaştık
Buldum böylece
Başımı sokacak bir deliği

Her taraftan tıkadınız yolumu
Yoksullukla bağladınız kolumu
İstemedi seçtirdiniz sonumu
Şimdi kolay sayın bayan Öl demek

Baştan yediremedim genede kendime
Başkasıyla yatmayı
Kolayını aradım
Toy üniversitelilerle
Muhallebicilerde
Kırıştırmaya başladım
Pek pek öperlerdi
Arada bir sarılıp sıkarlardı
Ama kazancı ya bir keşküldür
Ya da bir muhallebi

İnsanoğlu sever sever var olur
Sevmiyenler kötü olur del olur
Sevgi satan insan değil mal olur
İşte bize düşen bayan, mal olmak

Fakat ev kirası
Madam Eleni'nin haracı
Dikilince karşıma
Çarem resmen kesildi
Artık ne sattığımı
Herkes bilmeliydi
Vermeye mecburdum
Herkesin benden istediğini

Şu dünyada yaşamaya mecbursun
Ne sattığın açık seçik bel'olsun
Zor mor, adilikmiş n'olursa olsun
Yoksa mümkün değil bayan iş yapmak

Ve bir gece madam Eleni
Alıp getirdi şiş göbeğin birini

Besbelliydi artık
Başlıyordu bu gece yolculuk
Yumdum gözlerimi
Sıktım dişlerimi
Kahroldum
Ben de anam gibiydim artık
Çalışmadım
Kendi bedenimden utandım
Günlerce yıkandım
Ağladım ağlamasına
Açık seçik düşündüm
Canıma kıymayı

Neye yarar temizlemek bedeni
Kim getirir artık benden gideni
Bir kerecik elledin mi düzeni
Artık mümkün değil bayan saf kalmak

Ve sonra gene mecburen
Bir başkası
Bir başkaları
Para geçti elime, para
Hiç unutmam bir kilo eti
Oturup tek başıma yediğimi
Adamlar paradır
Para, yiyecek elbise
Ve nihayet anladım meseleyi
Bu aslında bir meslekti

İşte böyle belli oldu yönümüz
Emek bizim mal olmuşuz kendimiz
İşçi biziz sermayemiz etimiz
Tek yolumuz işte bayan böyl'olmak

Ve günün birinde
Kapınca itin birinden hastalığı
Anamı aradım günlerce
Nefret ederdim bir zamanlar
Oysa yerden göge hakkı var
Anamı aradım her yerde
Ve bir kerhane kapısında
Dilenirken buldum posasını
Zor tanıdım
Bu herkesin maskarasını
Bir daha anladım ki iyice

Düzen bizi vursa yerden yerlere
Ezse bizi rezil etse bin kere
Muhtaç olsak bir kaç dilim ekme e
Tek kavgamız bizim bayan sa  kalmak

Her kadının nasıl varsa
Bir ilkgecesi
Bu içinde bir süredir acemili i
Al ıyor insan
Al ıyor bayan
Ve aramızdaki tek fark inan
Siz bir kişiye
Biz binlercesine
Sözün kısıtı
Ben vazgeçtim erdemden
Bir parça ekmek
Yatacak bir yer
 rt nebileyim bir bezle yeter
 uymu  buymu  önemli mi o kadar
Adı ne olursa olsun
Ya amaya mecbursun

*Kolay değil her gelene yar olmak
Vazgeçmek sevgiden aşktan mal olmak
Belki mümkün şu dünyada toz olmak
Ama elde değil bayan yok olmak*

*Adı ne olursa olsun
Yaşamaya mecbursun*

YEDİNCİ KONUŞMA

(Seniye ve anlatıcı, salon ışıkları sönmek üzereyken seyircilerle birlikte yerlerini alırlar)

ANLATICI : Seniye hanım, bu durumda Asiye'nin kurtulması mümkün olabilir mi?

SENİYE : Efendim, insanlar yaşamak için ya para sahibi olurlar ya da çalışırlar. Asiye çalışarak yaşamak imkânını bulamadı... Bu yola düştü.. Bu yoldan da kurtulabilir.

ANLATICI : Biraz açıkla mısınız ?

SENİYE : Genç ve güzel bir kız Asiye, Allah için.. Bu yüzden fiyatı çok yüksek olabilir.. Üstelik yanında, anası gibi bu konularda çok tecrübeli yol göstericisi de var.. Bu yolda çok para kazanabilirler.. Ve ancak para onları kurtarabilir bu hayattan. Sermaye olabilecek kadar bir para. Meselâ bu yoldan büyük para kazananlar vardır. Onlarla temasa geçsinler.

ANLATICI : Haklısınız.. Asiye'nin anası da aynı şekilde düşündü kızına kavuşunca.. Asiye acemiymi ve çok az bir fiyatla çalışıyordu... Hiç vakit geçirmeden daha fazla para kazanma imkânlarını araştırmaya başladılar.. İlk olarak da, çok zengin ve çok ünlü bir randevu evine götürdü, anası kızını. Patronu eskiden tanıyordu....

YEDİNCİ OYUN

(Çok zengin ve modern döşenmiş bir büro.. Burası bir randevu evidir. Çok şık ve güzel giyinmiş, modern bir kadın olan randevu evi sahibi ile, Zehra pazarlık etmektedirler)

PATRON : Demek senin kendi kızın ? Kaç yaşında ?

ZEHRA : Onsekizine yeni bastı.

PATRON : Git içeri getir bakalım.

ZEHRA : (Kalkar, kapının dışında beklemekte olan Asiye'yi getirir) Gel. (Patrona) İşte.. Nasıl? Ay parçası gibi. Fıstık şerefsizim. Bu zamanda böylesini imkânı yok bulamazsın..

PATRON : (Zehra'ya) Sen sus bakalım.. (Asiye'ye) Yaklaş kızım. (Asiye yaklaşır, etrafında dolaşarak tetkik eder. Sonra, göğüslerini, kalçalarını elleyerek muayene eder) Kızım, kaldır bakalım (eteğini kaldırır) Hımm, fena değil..

ZEHRA : Abla, fena değil, ne demek ? Bu zamanda böyle kızı her ana doğurmaz..

PATRON : (Asiye'ye) Okuman yazman var mı ?

ASIYE : Orta okulu bitirdim.

ZEHRA : Hem de tahsillidir.. Orta mektebi bitirdi..

PATRON : Kaç yaşındasın ?

ASIYE : On sekiz.

PATRON : Ne kadar zamandır bu yoldasın ?

ASIYE : Yedi, sekiz ay kadar oldu.

PATRON : Nerede çalışıyorsun ?

ZEHRA : (*Atılır*) Öyle devamlı çalışmaz.. Arada bir, yağlı bir müşteri çıkarsa o zaman.. Ucuz mal değildir, benim kızım..

PATRON : Bana bak, sana soru sormadan söze karışma.. (*Asiye*) Kızım seni beğendim bana yararsın. Seninle mi anlaşalım, bu anan olacak geveze ile mi ?

ZEHRA : Elbette benimle.. O ne bilsin bu işleri..

ASIYE : Annemle konuşun.

PATRON : Kızım ikimiz konuşsak daha iyiydi, ama sen bilirsin..

ASIYE : Annem bilir.

PATRON : Peki sen dışarıda bekle. (*Asiye çıkar.*)

ZEHRA : Demedim mi abla, kız her zaman görülür cinsten değil.. Piliç şerefsizim..

PATRON : Söyle bakalım kart orospu, aradan çıkmak için ne istiyorsun ?

ZEHRA : Ben kendim için bir şey istemem.

PATRON : Bana bak, sen ne istediğini söyle ve çık aradan.. Oyalanacak vaktim yok.. Sana ikibin vereyim, ortadan kaybol..

ZEHRA : Abla, sen galiba yanlış anladın. Bu, gerçekten benim kendi kızım. Bu yaşım-
dan sonra, ben tek başıma yaşayamam.
Belki artık bu kız kefenler, Benim ayrıl-
mama imkân yok.. Vereceğin para bir, bi-
lemedin, iki ayda biter. Sonra ?

PATRON : Peki üç bin.

ZEHRA : Yok abla yok, onbin de versen, ben
bu kızıdan ayrılmam. Hem genç, hem gü-
zel.. Nasıl olsa bakar bana.. Bu yaştan
sonra nereye gidebilirim ben ?

PATRON : Eee, niye bana geldin öyleyse ? Ne
istiyorsun ?

ZEHRA : Bak abla, piliç gibi kız.. Vekile ver,
bakana ver, kime versen...(Kapi vurulur.
Şık giyimli bir adam ve arkasından güzel
bir kadın içeri girerler)

PATRON : Buyurun beyefendi ? Nasılsınız ?
Çoktanberi göremiyoruz sizi..

ADAM : Uzun zamandır yoktum buralarda..
Dün geldim. Biliyor musunuz, daha karı-
mı görmedim.. (Gülerler)

PATRON : Buyurun, beyefendi, oturun..

ADAM : Teşekkür ederim, oturmıyayım.. Bir takım iş arkadaşlarımı da birlikte getirdim.. İşler biraz da başka türlü çözüleceği için.... anlıyorsunuz ya, Suzi'yi almaya geldim... Bu akşam biraz eğleneceğiz.. Tabii, sizce bir mahzur yoksa..

PATRON : Rica ederim efendim. Arzularınız bizim için birer emirdir.

ADAM : Fatoş gelmemiş daha, gelince onu da istiyorum. Bana şu telefon numarasına, telefon edersiniz.. Lütfen, *(Bir kâğıt uzatır)*

PATRON : Nasıl arzu ederseniz.

ADAM : *(Cüzdanını çıkartıp para verir)* Buyurun..

PATRON : Niçin acele ediyorsunuz ?

ADAM : Biz kaçalım. Malum iş meselesi..

PATRON : Güle güle efendim. Gene beklerim..

ADAM : Ha, hamfendi, dışarıda birisi var. Yeni mi ?

PATRON : Daha belli değil. Bir tâlip.

ADAM : Yazık, Neyse kaçalım Suzi. Allahaismarladık efendim..

PATRON : Güle güle efendim. Beklerim. *(Çıkarlar)*

ZEHRA : (*Kadının önündeki paraları saymaya çalışır*) Kaç lira bıraktı bu inek be ?

PATRON : (*Sinirli*) Bana bak, böyle gevezeliklere tahammülüm yok. Kendini kapının önünde bulursun. Hem uzatma da bu işi bitirelim. Ne istiyorsun ? Açıkca söyle sözü uzatma..

ZEHRA : Bak abla, ben kızımı buralarda çalıştırmam. Bize bir ev tut. İkimiz beraber kalalım. İstedğin müşteriye yolla.. Müşteri başına ne uygun görürsen kes..

PATRON : Sen kızını kraliçe sanıyorsun galiba.. İşim gücüm kalmadı da senin kızına bedavaya kodoşluk mu edeceğim.. Al kızını siktir git şurdan.

ZEHRA : Benim ömrüm de bu yolda geçti. Bu numaraları yutmam ben. Kızımın ne edip ne etmiyeceğini de bilirim. Nerede olsa istediğim parayı alırım ben. Ben sana iyilik olsun dedim.. Haydi eyvallah, bizde satılık kız yok (*Kalkar, kapıya yürür*)

PATRON : Dur.

ZEHRA : (*Durur, döner*) Ne var ?

PATRON : Ulan sen ne yıllanmış orospusun, sen... Gel buraya.

ZEHRA : Söyle bakalım, bir de sen iste..

PATRON : Kıza iyi para veririm. O da sana

bir ev tutar. Sen orada kalırsın. Kız burada kalır.

ZEHRA : Ben kızıdan ayrılmam. Buna imkân yok. Kızı yalnız bırakmam, kürk alacaksın borçlandırıcaksın, kolye alacaksın borçlandırıcaksın,. Bir zaman sonra, iliğini emeceksin.. İlk fırsatta beni kovalatırsın.. Müsade et de, biz de bilelim bu işleri...

PATRON : Madem bu kadar bu işlerden anlıyorsun, benim de bedavaya çalışamayacağımı bilmelisin. Sana müşteri göndersem, öğreteceksin, bana uğramadan sana gelecekler.. Sen beni enayi mi sandın ? Ben bu kızıdan bir menfaat görmedikten sonra, niye uğraşayım..

ZEHRA : Abla sen istedikten sonra, benim attığım adımdan haberin olur. İstersen bir kız daha ver yanımıza..

PATRON : Ha, sana randevu evi açayım istiyorsun.. Bunları bırak, olacak iş değil bu dediğin.. İstersen sana ayrıca ayda ikiyüz lira aylık vereyim. Kızın da verir. Geçinip gidersin.. Kabul mü ?

ZEHRA : Yok abla, yok, anlaşılamıyacağız.. Sen benim kızıdan zengin olmak istiyorsun, ben de onun sayesinde yaşamak istiyorum. Anlaşılamıyacağız.. Bize ev açmadıktan sonra, anlaşmamıza imkân yok..

PATRON : Canın isterse.. Olan kıza oldu.. Sen de güya anası olacaksın şu kadarcık düşünmüyorsun kızını.. Şu memlekette ben-den daha iyi sermayesine bakan varsa söyle..

ZEHRA : Ben de onun için sana getirmiştım abla.. Ama olmadı.. (*Döner, kapıya yürür*)

SEKİZİNCİ KONUŞMA

SENİYE : Annesi haklı..

ANLATICI : Kendi yönünden mi ?

SENİYE : Hem kendi yönünden, hem de Asiye'nin yönünden... Gerçekten de böyle evlerde çalışanlar, gırtlaklarına kadar borçdandırılıyor ve bu hayattan kurtulmalarına imkân kalmıyor.

ANLATICI : Şimdi ne yapabilirler ?

SENİYE : İyice bilmiyorum ama, bu işi pekâla kendileri de yapabilirler. Meselâ iyice bir eve taşınırlar... Yeni eşyalarla dayayıp döşerler... Böylece fiyatı da artırırlar. Kendi işlerini kendileri yaparlar. Yeni bir düzen kurarlar. Ve bu yoldan gerekli parayı biriktirmeye çalışırlar.

ANLATICI : Çok haklısınız.. Onlar da aynen söylediğiniz gibi yaptılar... Yeni bir eve taşındılar. Yeni eşyalar aldılar... Yeni bir düzen kurdular..

SEKİZİNCİ OYUN

(Yeni bir cv. Arkaya açılan kapı kapalıdır. Zehra, bir adamla konuşmakta)

ZEHRA : Hiç pervam yok. Abla dedim, bu benim kızım. Ben bu kızı sana kaptırmam. Dediğimi kabul edersen ne alâ Yoksa, kusura bakma, bu kızı sana yedirmem dedim.

ARACI : Ne dedi ?

ZEHRA : Ne diyecek, soluğu kesildi. Baktı ki, ben kızı kaptırmıyacağım kendisine, yalvardı yakardı.. Ama ben kabul etmedim..

ARACI : Helâl olsun. Geçen sene iki amerikalı götürdüm ona. Bana ne verse beğenirsin? Allahını seversen söyle. Bir tahmin et. İki amerikalı ki, en hıyar cinsinden.. Para gani, hep dolar. Bana ne verdi bir tahmin et..

ZEHRA : Ne bileyim ? Gene iyice bir şey vermesi lâzım.

ARACI : Değil mi ya ? Ne verdi biliyor musun ? Elli lira, adam başı elli lira verdi. Abla dedim, bu işin de bir raconu var, ayıp ettin, dedim. Yetişir, diyor. Sen bilirsin dedim. Bir amerikalı geldi mi, hemen beni bulur, bir dahaya hava alırsın, dedim... Ben elli liraya adam mı taşıyım be? Altıncı Filo gelmiyor mu

abla. Allah allah, bütün amerikahılar be-
nim peşimde.. Dolarlar hemen cebime zu-
la.. Aman diyorlar, bir esmer. Aman di-
yorlar, bir sarışın.. Evelallah hepsi var
elimizde.. Biz onları, onlar bizi.. Birisi bir
hır çıkardı mı, kesik.. Hemen amerikalı-
ya diyorum ki, conı diyorum, bu vomun
nat gut, diyorum... Yani, bu karı diyorum,
hastalıklı.. Boşver.. Benim sözümnden çı-
karlar mı ? Okey, diyorlar... Hemen bir
başka karı, o kadar..

ZEHRA : Demek sen amerikahıları tanıyor-
sun ?

ARACI : Evelallah be ablacım, kaçır mı ? İn-
gilizce desen bende o biçim. Zaten bütün
conilerde adresim var. (*Bir kartvizit ve-
rir, Zehra'ya*) Altıncı filo geldi mi, hepsi
bana gelirler. Hepsini tanırım. Ablacım
sen daha iyi bilirsin ya, bu amerikahılar
biraz enayidir. Kerhanedeki karıyla evlen-
meye kalkar.. Fotoğraf alırlar, aman bir
matrak.. Diyor ki enayi, bu karı diyor, be-
nim mayderling'im diyor.. Yani, türkçesi,
bu benim sevgilim demek..

ZEHRA : Bak şimdi.. Kızı az sonra göreceksin.
Kızı prene ver yutar, başbakana ver yu-
tar.. Öyle kız.. Uzun lâfın kısası, amerika-
lı getirirsen beşyüz, yerli malı olursa, iki-
yüzelli idare eder.. Amerikalı başına sana
benden yüz kaat, yerlilere elli lira.. Na-
sıl işine gelir mi ?

ARACI : Sen bu işleri iyi bilirsin abla. Ben sana hayır der miyim ? Ama esas iş kızda, Eğer hakikaten beşyüz lira ederse mesele yok.

ZEHRA : (*Kapıya bakar*) Nerdeyse çıkar, görürsün. Onsekiz yaşında. Orta mektebi bitirdi. Fransızca da okumuş. Yani senin conilerle anlaşır. Pazarlık yaparken, bunu da ekle. Unutma, dersin ki, tamam seninle konuşur....

ARACI : Ablacığım, amerikalılar fransızca konuşmaz.. Öldürsen gene konuşmaz. Ha Türkçe, ha fransızca,... Onlar sadece İngilizce konuşur..

ZEHRA : Bok yeme lan, hepsi gavurca değil mi ? Hepsi bir işte..

ARACI : (*Güler*) Öyle değil be ablacım.. Ama sen merak etme. Ben ona gerektiği kadar ingilizce öğretilirim. Kolaydır aslında. Meselâ bir amerikalı hıyar geldi mi, hemen willkommen mister, diyecek. Yani, hoş geldiniz bayım demek. Arada bir, yu ar veri centilmen, diyecek. Yani, siz kıyak bir bay-sınız demek. Para aldı mı, tenkü, diyecek.

ZEHRA : O kadarını ben de bilirim ulan, ne olacak, tenkü. Hep biliriz bunu evelallah.

ARACI : (*Gülerek, küçümser*) Yaşa be abla-

cım. Sen merak etme ben gereken kelimeleri öğretirim.

ZEHRA : (*Ciddi*) Bana bak, lâfı piç etme, anlaştık mı ?

ARACI : Peki ablacım canın sağ olsun. Önce bir kızı görelim. Artık beşyüz mü olur, dört yüzmü olur...

ZEHRA : Dört yüz olmaz.

ARACI : Artık bir şeyler uydururuz, ablacım, maksat, bir durumu kurtarmak.

ZEHRA : Bana bak benimle anlaşırsan bu işte kârlı çıkarsın. Sana sefer başına yüz lira verecek bir enayi daha bulamazsın.. Bana numara yapma.. Bu işten kârlı çıkar-sın.. Aslında elinde o kadar amerikalı yok. Olsa böyle köpeklenmezdin.

ARACI : Ayıp ettin, benim elimde mi?

ZEHRA : Okuma.. Okuma bana. Sen benim dediğimi yap,

ARACI : Sen öyle bil.

(*Bu sırada kapı açılır. Asiye, üstünc bir sabahlık geçirerek, içeri gelir*)

ZEHRA : İyi bak inek, böyle bir mal geçti mi hiç eline..

ASIYE : Bu herif su koyverdi, haberin olsun.

ZEHRA : (*Ayağa kalkar*) Ne diyorsun ? Ne su koyverdi ?

ASIYE : Biz seni eski fiyatla tanıyoruz, başka para işlemez, diyor.

ZEHRA : Dur bakalım, gelsin.... Para aldın mı hiç ?

ASIYE : Eksik verirlerse alma dedin, almadım.

ZEHRA : Dur bakalım.

ARACI : Ne oluyor, ne fiyatı bu ?

ASIYE : Bu kim bu ?

ARACI : Bundan sonra beraber çalışacağız. Bu memlekette üstüme adam yoktur.

ASIYE : (Annesine) Bu kim yahu ?

ZEHRA : Amerikancı, amerikalı bulacak sana..

ASIYE : Bu mu ? (Adamı süzer) Hadi bakalım.

ARACI : (Zehra'ya) Ne olmuş Ne fiyatı bu ?

ZEHRA : Ben yokken bu ucuza çalışmış hep..
Şimdi fiyatı arttırdık. (Bu sırada içerideki müşteri çıkar) Geçmiş olsun aslanım.

MÜŞTERİ : Eyvallah.

ZEHRA : Şu parayı da verde, anlaşalım..

MÜŞTERİ : Bana bak, beni senin fiyatın ırgalamaz. Eskiden ne verdimsem, şimdi de onu veririm.. Başka kapık işlemez.

ZEHRA : (Sert) Fazla konuşma, parayı sökül..

MÜŞTERİ : Sökülmedim farzet, ne olacak ?

ZEHRA : Oğlum, bu kabadayılık değil.. Geçen gün geldin. Yeni fiyatı bilmiyorsun dedik, bir şey demedik. Bugün ne oluyor ? Eşek gibi biliyordun, yeni fiyatı.

MÜŞTERİ : Eşek de sensin, eşekoğlu eşek de.. Doğru dürüst konuş yırtarım ağzını.

ASİYE : *(Atılır)* Ulan it, sana baştan söylemedim mi ? Paran yoksa kerhaneye git. Anana git. Ne su koyuveriyorsun, eşsoğluessek.

MÜŞTERİ : *(Tokatı patlatır)* Sana bundan böyle zırnık vermiyorum ulan. İstedğim an polis getiririm buraya, Sıkıysa para isteyin bakalım. Sizi polise çektirmezsem..

ZEHRA : *(Adama bir tokat atar)* Defol ulan, bir daha burada adımını gö..

MÜŞTERİ : *(Sert iki tokatla karşılık verir)* Seni kart orospu seni.. Ulan sen bana tokat atacak adam mı oldun? Beni tanımadınız galiba, yakında tanırırsınız.

ASİYE : Puşt, puşt..

MÜŞTERİ : Önümüzdeki hafta gene geleceğim.. Canım ne zaman isterse geleceğim. Sıkıysa dediklerimi yapmayın..

ZEHRA : Önümüzdeki hafta gene gel, orospu çocuğu. Gelmezsen köpeksin.

MÜŞTERİ : *(Kapıya yürür)* gene geleceğim. Hem de on para vermeden. *(Çıkar)*

ARACI : Kim bu yahu ?

ZEHRA : Gelecek hafta bir daha gel sen.. (*Asiye'ye*) Bundan böyle para peşin..

ASİYE : Başka çare yok..

ARACI : Boşver be abla, olur böyle şeyler..

ZEHRA : Olmaz aslanım, olmaz.. Olursa yaşayamayız.. Ama ben biliyorum yapacağımı.

ARACI : (*Asiyeyi bir daha gözden geçirir*)
Hakkın var abla, fıstık gibi kız maşallah.

DOKUZUNCU KONUŞMA

SENİYE : Düzenlerini korumaları lâzım.

ANLATICI : Nasıl koruyabilirler ?

SENİYE : Genel evlerde olsalar, polis ve jandarma korurdu. Oralardaki kadınlar tam manası ile devlet himayesi altındadırlar.

ANLATICI : Devlet himayesi mi dediniz ?

SENİYE : Elbette.. Tamamen devlet kontrolü altındadırlar. Sağlık muayeneleri yaptırılır, polisce korunur..

ANLATICI : Gerçekten de.. Polisi, jandarmayı orada görürüz, ama.. Böylece devlet bu kurumları gerekli saymış olmuyor mu ?

SENİYE : Evet gereklidirler..

ANLATICI : Demek bu kadınları kurtaracak yerde, onlara evler açılıyor.. Şaşırtıcı bir şey.. (Susarlar) Peki Seniye hanım, Asiye bu evlerden birisinde mi çalışmalıydı, demek istiyorsunuz ?

SENİYE : Hayır. Bu evlerde fiyatlar çok az ve sabittir. Asiye, ancak serbest çalışırsa para biriktirebilir.

ANLATICI : O halde?

SENİYE : Bu tip kadınların, daima birer koruyucuları vardır. Ne derler, bu tip adamlara? Belâh mı derler, dost mu derler, İşte böyle birisine ihtiyaçları var.....

DOKUZUNCU OYUN

(Gene aynı ev. Zehra tek başına oturmuş, fal bakmaktadır. Pencerenin tokmağında bir kasket asılıdır. Kapı çalınır. Zehra gidip kapıyı açar, ve hadise çıkartan, müşteri ile birlikte içeri gelir)

MÜŞTERİ : Ne o ? Pek memnun olmadın galiba ? Beni gelemez mi sandın ?

ZEHRA : Müşteri, müşteridir aslanım, Parayı veren düdüğü çalar. (Gider, pencerenin koluna asılı olan kasketi, farketirmeden indirir)

MÜŞTERİ : Asiye nerde ?

ZEHRA : Dolu. Sen istersen başka zaman gel..

MÜŞTERİ : Ne o ? Bakıyorum ekmeye çalışıyorsun beni bize de yapılır mı bu numaralar ?

ZEHRA : Sana ne numara yapacağım ulan. Verirsin peşin parayı, görürsün adam gibi işini. İşine gelmiyorsa, çeker gidersin. Sen kim oluyorsun da numara yapacağım sana.

MÜŞTERİ : Sen beni daha tanımadın.. Nasıl olsa tanıyacaksın.. (Kapı açılır, Asiye gelir. Kapı aralığında bir adamın giyinmekte olduğu görülür.)

ASIYE : Ne o ? Gene mi geldi bu herif. (Gözü, derhal penceredeki kasketi arar. İndirilmiş olduğunu görünce, gülmüser) iyi ki geldin aslanım. Biz de dört gözle seni bekliyorduk zaten.(Anasına) sen içerideki ile meşgul oluver.

MÜŞTERİ : İstersen, ben yolcu edeyim. (Gülerek) Gürültü ediyorsa, susturalım..

ASIYE : Sana ne ulan? Sana bir şey dedik mi ? (İçerideki adam çıkar. Asiye bir sigara yakar, adama da tutar)

2. MÜŞTERİ : Teşekkür ederim, başka bir zaman.. (Asiye'ye) Hoşçakal, şekerim...

ASIYE : Gülegüle.. Gene beklerim. (Zehra adamlarla birlikte çıkar)

MÜŞTERİ : Beni beklemiyordun ,değil mi ?

ASIYE : Niye geldin ?

MÜŞTERİ : Herkes buraya neye geliyor ?

ASIYE : Para peşin.

ZEHRA : (Gelir) Gitti..

MÜŞTERİ : Siz daha beni tanımıyorsunuz.. Tanırsınız. Polisin haberi olursa kolay kolay çalışamazsınız buralarda..

ZEHRA : Eee ?

MÜŞTERİ : Her nedense, polis, bu gibi işleri benden sorar hep..

ZEHRA : Çıkar baklayı ağzından. Uzatma lâfı. Polise mi söyleyeceksin bizi?

MÜŞTERİ : Anlaşırsak, geçinebilirsek, polisin ne işi varmış burada ?

ZEHRA : Anlaşmazsak ?

MÜŞTERİ : Anlaşırız canım.. Kollarım sizi..

ASIYE : Sen de buraya elini kolunu sallaya sallaya gelip gideceksin, öyle mi?

MÜŞTERİ : Hadi gel, içeride daha rahat anlaşıyoruz biz seninle.

ZEHRA : Para peşin.

MÜŞTERİ : Gene adamın kafasını kızdırmayın ha? (Asiye'ye) Hadi kalk.

ASIYE : Para peşin.

MÜŞTERİ : (Kızgın. Asiye'nin bileğine yapıyor) Ulan ama uzun ettin, kalk. (Çeker) Adamın kafasını bozmayın..
(Bu sırada, kapının eşiğinde bir adam belirmiştir)

DOST : Ne oluyor burda?

ASIYE : Şu ineğe baksana, aklısira zorla iş görecektir.

DOST : Ne oluyor arkadaş, bir anlaşmazlık mı var?

MÜŞTERİ : Yok bir şey. Sen karışma. (Asiye'ye) Hadi kız..

ASIYE : Para peşin. Üstelik borcunu da öde.

MÜŞTERİ : (*Asiye'yi kolundan tutup sürükler*)
Ulan amma uzun ettin be..

(*Hızla fırlayıp, müşterinin kolundan tutar*) Bana bak, bir kadına nasıl davranılacağını, anan denecek orospu öğretmedi mi sana?

MÜŞTERİ : Sana ne ulan? Otur oturduğun yerde.. (*Sözünü bitiremez, suratının ortasına sert bir tokat iner*)

DOST : Ulanlı konuşma. Adam gibi konuş.

MÜŞTERİ : (*Karşılık vermeye davranır*) Vay anasını...

DOST : (*İkinci bir tokat*) Doğru konuş.. (*Bir-
den yakasını toplar ve sandalyeye çöker-
tir, adamı*) Sen buranın haracını yiyecek
kadar adam oldun mu lan. (*Bir tokat da-
ha*) Kadın dövmek, pek kolayına geldi ga-
liba.. Pis tırtıkçı. (*Asiye'ye döner*) Ne ka-
dar borcu var bu hıyarın?

ZEHRA : İkiyüz elli lira.

(*Bu arada, müşteri, arkadan dost'un ka-
fasına hızla vurur. Dost, bir sendeledik-
ten sonra, geri döner. Çıldırmış gibidir.
Eli hızla cebine gider. Bir sustalı sertçe
yuvasından fırlar. Müşteri geri geri çe-
kilir.*)

DOST : Bana ha? Sen ha? (*Yakasından yapı-
şıp, sandalyeye oturtur genc. Bıçak boğaz*

hizasında durmaktadır) Tövbe et, sakın ha, sakın ha, ölürsün lan tezek, Kara Mustafa'yı duydun mu lan? Adımı duydun mu lan? Ölümüne imza atarsın, oğlum.. Tövbe de... (*Kadınlara*) Ne kadardı bunun borcu?

ASİYE : İkiyüzelli lira.

DOST : Çabuk parayı çık, sonra da defol burdan. Kapının önünden bile geçmiyeceksin. (*Sert*) Çabuk lan, çık parayı..

MÜŞTERİ : Borcum falan yok benim.

DOST : Çabuk parayı çık, sonra da defol burdan. Kapının önünden bile geçmiyeceksin.. (*Sert*) Çabuk lan, çık parayı..

MÜŞTERİ : Borcum falan yok benim.

DOST : (*Bıçağı baldırına, hafifçe batırır*) Deli olma lan, çık parayı.

MÜŞTERİ : (*Acıyla bağırır*) Dur, ne yapıyorsun be?

DOST : Çabuk. (*Birden adamın cebinden cüzdanını çekip alır*) Konuşma. (*İçindeki paralardan üç tane yüz liralık alır.*) Elli lira ver moruk.

ZEHRA : (*Koynundan para çıkartır*) Al aslanım.

DOST : (*Elli lirayı cüzdana koyup adama verir*) Haydi bakalım delikanlı. Hemen toz

ol buralardan. Bir dahaya Allah korusun seni.. Senin o güvendiğin adamların var ya, git o adamlara, Kara Mustafa karıştırmış bu işe de. Onlar sana ne yapacağını söylerler. (*Yakasından tutup kaldırır*) Haydi.

(*Müşteri bir eliyle bacağını tutar*)

ZEHRA : Yürrü inek arabası..

(*Dost adamı iteliyerek çıkartır*)

ZEHRA : (*Asiye'ye*) Nasılmış? Buldun mu böylesini bulacaksın. Bütün kabadayılar çekinir bundan. Gözü karadır.

ASIYE : Çok korktum, ya bıçaklasaydı?

ZEHRA : Gene kendisini iyi tuttu. Meşhurdur bu. Ensesine vurdular mı, çıldırır. Allahtan tuttu kendini.. Hiç dinlemez, bıçaklar... İyi delikanlı, kıymetini bil. Böylesi herkese nasip olmaz.

DOST : (*Gelir. Sakindir*) Bu tamam moruk.. Bir daha gelemmez.

ZEHRA : Helâl olsun sana aslanım. At da sana, avrat da sana.. Adamı duman ettin. Ayakta durma, otur. Gel otur da sana bir kahve yapayım.

DOST : Yok istemem, arkadaşlar kahvede bekliyorlar.. Sen şapkayı pencereden kaldırıncı, «şimdi gelirim» dedim, öyle geldim. Oyun yarıda kaldı. Beni bekliyorlar şimdi..

Bu şapka numarası kıyak ha, hoşuma gitti - (Asiye'ye) Ne o? Sen korkmuşsun benziyorsun.

ZEHRA : Daha ne bilsin, alışkın değil.. Korkmuş biraz.

ASIYE : Ne bileyim ben? Filimlerdeki gibi oldu. Yamanmışsın. Hêlâl olsun.

DOST : Seni bu akşam sinemaya götüreyim. İyi bir filim var. Yılmaz Güney'in.

ASIYE : Yaşa.. Akşama erken gel bari.. Yemeğe bekliyelim mi?

DOST : Gelirim. Bir de rakı alın.

ASIYE : Canın sağ olsun.

DOST : Eee, artık ben kaçayım. (Yürür. Birden durur) Paralar. (Cebinden paraları çıkartır. Birisini Asiye'ye verir. Birisini Zehraya verir. Birisini kendisi alır) Tamam mı anlaştık mı?

ASIYE : Canın sağ olsun.

DOST : Haydi eyvallah. (Çıkar)

ZEHRA : (Bir süre elindeki paraya bakar) İşte, üçün biri diye buna derler.... Ama iyidir...

ONUNCU KONUŞMA

ANLATICI : Dedikleriniz çıktı.

SENİYE : Bu tip kadınların düzeni böyledir.

ANLATICI : Peki Seniye hanım, şimdi ne olacak?

SENİYE : Bundan sonrası Asiye ile anasının çalışmalarına bağlı. Elbette daha bir çok aksilikler çıkabilir. Ama artık, tezgâhlarını kurdular. Ellerinde yeteri kadar bir para, yani sermaye olabilecek kadar bir para birikinceye kadar çalışacaklar.. Yapılacak tek şey budur.

ANLATICI : Bu ne kadar bir zamanda gerçekleşebilir, sizce?

SENİYE : Bilmezcesine bir şey söylenemez. Tamamen yeterli parayı sağlayıncaya kadar. Bu belli olmaz. Ama, herhalde beş altı yıl içinde, ellerinde yeteri kadar paranın birikmiş olması icap eder.

ANLATICI : Öyleyse, altı yıl sonrasını görelim....

ONUNCU OYUN

(Altı yıl sonra aynı ev. Eşyalar eskimiştir. Dost, masanın başında oturmakta. Zehra elinde iki fincan kahve ile gelir)

DOST : (Kapıyı işaret ederek) Çok oldu mu, bunlar içeri gireli ?

ZEHRA : Sen gelmeden az önce girdiler. En devamlı müşterisi.. Uzar.

DOST : (Kahvesini içer) Bu enayi de olmasa sinek avlıyacak.. Sürmez bu hikâye böyle.

ZEHRA : Çok yıprandı, çok (Susarlar)

DOST : Bana para lâzım.

ZEHRA : Olsa

DOST : Çok iyi bir iş var.. (Susarlar) Çok para var bu işte. (susar) Bana para lâzım.

ZEHRA : Olsa.

DOST : Ne demek, «olsa»? Bal gibi var paran..

ZEHRA : Kimde ? Bende mi ? Yalan, Kuranı-mı inkâr edeyim, bende para yok. Hep cepten yiyoruz.. Altı aydır işler iyice kötüledi, bilmiyor musun ?

DOST : Kes, kes.(Susarlar) Bak moruk, bu iş bir seferlik.. Bir alıp bir satacağım.. Satan da hazır, alan da.. İş çok sağlam.. Onbin temiz para bırakır.... Bana bu para lâzım...

(*Kahvesini bitirir*) bunların çıkacağı yok.
Sen bana bir elli lira ver..

ZEHRA : Daha dün aldın.

DOST : Gürültü etme lan. Sana ne ? Zaten
ikimizden birisi fazla burda. Neyse. Çık
parayı. İşim var gideceğim ben..

ZEHRA : (*Koynundan para çıkartır*) Al, böyle
le giderse aç da kahrız, her bok da oluruz..
Böyle sürmez bu iş..

DOST : Bu iş böyle yürümeyecek.. Ben kara-
rımı verdim.

ZEHRA : Ne olacak ?

DOST : Fiyatı indireceğiz..

ZEHRA : Hah, bir bu eksikti.. İki senede po-
sası, çıksın, bana dönsünde, bir dilim ek-
meğe muhtaç kalalım.. Ben razı olmam..

DOST : Sana soran kim ?

ZEHRA : Yoo, ama Mustafa, o kadar da de-
ğil.. Ben anasıyım, razı olmam.. Dövsen,
öldürsen gene razı olmam..

DOST : (*Kalkar*) İkimizden birisi fazla artık
burada.. Sen, kendine bir delik arasan hiç
fena olmaz.. (*Çıkar*)

ZEHRA : (*Arkasından, usulca*) Eşsoğluessek..
Demek ben fazla oldum.. Bakalım hangi-
miz fazlaymış.. Fiyatı indirecekmiş.. İt oğ-

lu it.. (Sermayenin türküsünü söyler)

Biz çok biliriz
Çok gördük çok geçirdik
Biz çok biliriz
Çok vartalar atlattık

Artık can günüdür
Davranmayan delidir
Savaşmayan ölüdür
Bizim gibiler için

(Kapı açılır, Asiye içeri girer)

ASİYE : Kim vardı ?

ZEHRRA : Seninki..

ASİYE : Gene ne istedi ?

ZEHRRA : Para istedi.. Boşver onu şimdi. İçer-
deki nasıl ?

ASİYE : İyice tutkun. (Hafif) Salağın biri..

ZEHRRA : Aman adama iyi davran. Anlatırım
sana sonra.. Ben ne dersem yap. Bozuntu-
ya verme.. Çok iyi davranmamız lâzım...
(Zengin müşteri gelir) Buyurun beyefen-
di.

Z. MÜŞTERİ : Merhaba.. Ben artık gideyim.

ZEHRRA : Aaa, olmaz.. Hele oturun, dinlenin
biraz.. Burası sizin de eviniz sayılır. (Asi-
ye'ye) söylesene otursun, kızım.. bir kah-
ve içelim.

ASIYE : Gel bakalım, şekerim.. (*Adamı oturtur*) Otur şöyle biraz..

Z. MÜŞTERİ : Bu da sizin gibi olsa.. Bana karşı hep ters davranıyor..

ASIYE : Hadi, hadi..

ZEHRA : Yok canım size öyle geliyordur.. Bana hep sizden bahseder.. Ama, öyle sanmakta da haklısınız, huyu böyledir bunun, sevdiklerine karşı ters davranır...

Z. MÜŞTERİ : İnanayım mı ?

ZEHRA : Söylesene kızım.

ASIYE . Ne diyeyim ?

ZEHRA : Bana dediklerini.. Hani çok beğeniyorum, diyordun, olgun erkek diyordun, gelince çok seviniyorum diyordun.. Bak-sana beyefendi seni hep yanlış anlıyor...

ASIYE : (*Bir süre şaşkın bakar. Anasının işareti üzerine*) Ha, öyle tabii.

Z. MÜŞTERİ : (*Hoşnut*) Seni gidi seni, niye bir kerecik olsun, söylemedin bunları bana...

ASIYE : (*İşin içinden çıkamaz*) Amaaan...

ZEHRA : (*Atılır*) Huyu böyle işte. Sevdiklerinin yüzüne karşı bir şey diyemez.

Z. MÜŞTERİ : (*Çok hoşnut*) Gelsene yanıma. (*Asiye, adamın yanına oturur*) Seni gidi

seni, illede üzeceksin beni, değil mi ? (*Zehra dışarı çıkar*) Niye bana söylemiyorsun bunları ? Sana tutkun olduğumu biliyorsun.. Sen istedikten sonra yapamıyacağım şey yok benim.

ASİYE : (*Kolayını buldu ya*) Huyum böyle benim.. Aslında hep senin yolunu gözlüyorum. Geldiğin zaman seviniyorum. Ama gene gideceksin diye düşündüm mü, sinirleniyorum. O zaman başına bir şey geçiresim geliyor..

Z. MÜŞTERİ : (*Bir kahkaha atar*) Demek başıma bir şey geçirmek istiyorsun ? Vay hain vay.. Acımaz mısın, kıyar mısın bana ?

ASİYE : Keşke kıyabilsem.. Kıyabilseydim.. Şimdiye kadar çoktan kafanı kırardım senin..

Z. MÜŞTERİ : Yavrum benim. (*Sarılmak ister*)

ASİYE : Sulanma hemen.

Z. MÜŞTERİ : (*Bozulur*) Hiç anlamıyorum seni..

(*Gönlünü almaya çalışır*) Şuna bak, maymun, hemen de alınır.

(*Adamın çıplak başını öper*) En çok bu huyun hoşuma gidiyor.

Çocuk gibisin, Hemen alınırsın..

Z. MÜŞTERİ : (Yeniden sarılır) Yavrum.

ZEHRA : (Elinde bir fincan kahve, girer)
Şunlara bak, nasıl anlaşımlar. (Fincanı verir) buyurun..

Z. MÜŞTERİ : (Gülerek) Teşekkür ederim.
(Asiye'ye göz kırpar) hani olmasa da olurdu...

ZEHRA : (Asiye'ye) şu ocağın altına bakšana.. İyi kapayamadım gabila.. (Asiye çıkar) Kahveniz nasıl olmuş ?

Z. MÜŞTERİ : Elinize sağlık.

ZEHRA : Afiyet olsun.... Biliyor musunuz, bugün bilerek bu lâfı açtım. Sizin gelişinizi iple çekiyor.. Ama siz gittikten sonra yanına yaklaşılmaz Geçen sefer, bir de baktım, içeri çekilmiş, gizli, gizli ağlıyor.. Analık işte yüreğim cız dedi... Karar verdim, lâfı açayım diye..

Z. MÜŞTERİ : Demek böyle ha ? Hiç farkına varamadım..

ZEHRA : Sizden sonra, imkân yok müşteri kabul etmez. Kim olursa olsun..

Z. MÜŞTERİ : Halbuki, ben hep sevdiğimi söylerim kendisine, bana hep ters davranır.

ZEHRA : Biliyor musunuz, bu aksiliği neden ? Haklı tabii.. Kötü bir mesleği var. Kader... Bu yola düştük bir defa.. Sizin kendisine

kötü gözle baktığınızı biliyor.. Bir yandan da seviyor sizi.. Bilmem anlatabiliyor muyum ?

Z. MÜŞTERİ : Anlıyorum tabii.. Hakkı.. Bunu anlamalıydım..

ZEHRA : Sonra sizin evli olduğunuzu biliyor.

Z. MÜŞTERİ : *(Bir sigara yakar)* Kabahat bende. Anlamalıydım... Peki ne yapsam acaba?

ZEHRA : Bilmem... Ama, ayrı bir ev olsa, belki... yalnız sizinle kalabilirdi. Ben kendisiyle konuşmadım, ama, belki böyle bir şey istiyordur..

Z. MÜŞTERİ : Olabilir.. iyice düşünmek lâzım..

ZEHRA : Ozaman, o da, zaten sevmediği bu işten kurtulur. Yalnız sizi düşünür.

Z. MÜŞTERİ : İyi ama, kabul eder mi acaba? Bu benim için çok kolay Hemen bir kat alırız...

ZEHRA : Böylece, geldiğiniz zaman, kendi evinize gelmiş olursunuz..

Z. MÜŞTERİ : *(Kendisini kaptırır)* Tabii.. Yemeğimizi yeriz, bir iki kadeh atarız...

ZEHRA : *(Sürdürür)* Giyersiniz pijamanızı, oh, kendi eviniz.. Ben hizmetinizi görü-

rüm.. Asiye, ikinizi verir. İkiniz kalır
sınız başbaa.. Ohh..

Z. MÜŞTERİ : Kabul eder mi dersiniz ?

ZEHRA : Teklifin ciddi olursa, yani inanırsa
demek istiyorum, kabul eder..

Z. MÜŞTERİ : Elbette ciddi.. Aslında ben bunu
düşünmedim değil, düşündüm, ama söyle-
sem belki alay eder diye çekindim.

ZEHRA : Hem zaten buraya çok sık geliyor-
sunuz.. Sizin için de daha iyi olur. Daha
ucuza olur..

Z. MÜŞTERİ : Onun önemi yok.. Ama ben Asi-
ye'ye göre yaşlı sayılırım. Beni ister mi
acaba ?

ZEHRA : (*Bağıırır*) Asiye.. Asiye, nerde kal-
dın kız ?

ASIYE : (*İeriden*) Geliyorum..

Z. MÜŞTERİ : Beni ister mi acaba ?

ZEHRA : Elbette.. Ondan hiç şüpheniz olma-
sın.. (*Asiye gelir*) Nerde kaldın ?

ASIYE : Hiç.. (*Adamın yanına oturur*) Beni
mi gammazladınız burda ?

Z. MÜŞTERİ : Yok canım..

ZEHRA : Aslına bakarsan, senden konuştuk..
Bak beyefendi ne diyor....

ASİYE : (*Kafasına vurur*) Ne diyorsun beyefendi ?

Z. MÜŞTERİ : Gördünüz mü ? Başladı gene..

ASİYE : Yok, yok söyle şekerim, neler konuştunuz benim için ?

ZEHRA : Ciddi şeyler konuştuk kızım.. Sen kabul edersen, beyefendi, senin için ayrı bir ev tutmak istiyor.. Ayrı bir evimiz ol-
sa, daha iyi değil mi diyor.

ASİYE : Benim için mi ? Ayrı bir ev ha ? Mat-
rak mı geçiyorsunuz ?

Z. MÜŞTERİ : Asiye, gayet ciddi söylüyorum,
Sen istedikten sonra, ikimizin bir evi olur..
Sen nasıl istersen öyle olur.. (*Heyecanla-
nır*) Yemin ederim.. Nasıl istersen öyle
olur..

ZEHRA : Kızım, beyefendi ciddi söylüyor.. Az
önce bana da söyledi.

ASİYE : (*Birden adamın boynuna sarılır. Ana-
sına göz kırpar. Anası, devam işareti ya-
par*) hep bunu bekliyordum ben de..

(*Anası, yavaş, işareti yapar*) ama inanamı-
yorum sana..

(*Anası, iyi, işareti yapar*) Önce inanma-
lıyım sana,

İnandır beni, (*Ana, çok iyi, işareti yapar*)
İnandır beni.

(*Ana, yeter, işareti yapar*).

Z. MÜŞTERİ : Sonra, istediğimiz gibi yaşarız orada.

ASİYE : İsteddiğimiz gibi mi ? (*Adamı bırakır, Duygulanmıştır*) Bir de kedi bul bana. Hep bir evim, evimde de bir kedim olsun isterdim.

Z. MÜŞTERİ : (*Gene alay mı ediyor diye bakar*) Peki yavrum, kedi de bulurum sana. Ne istersen yaparım.

ASİYE : (*Sarılr*) Canım benim. (*Anası, çok güzel, işareti yapar*) Canım benim..

ONBİRİNCİ KONUŞMA

SENİYE : Ne kadar çökmüş, ne kadar yaşlanmış?

ANLATICI : Yıpratıcı bir hayat..

SENİYE : Dünyanın en ağır mesleği bu herhalde.. İnsan, kendi kendisini yiyor.

ANLATICI : Haklısınız..

SENİYE : Düpedüz tükeniyor, eriyor insan.. Bir yılda, birkaç yıl birden yaşılanıyor. Dolayısıyla para biriktirmesine imkân kalmıyor.

ANLATICI : Demek, Asiya için kurtuluş yolu kalmadı, öyle mi?

SENİYE : Niye yalan söylüyeyim, bir kurtuluş yolu göremiyorum.. Bir insan bu hayatta ancak şansı varsa para biriktirebilir. Bunu söylemek zorundayız..

ANLATICI : Demek sadece şansı olanlar kurtulabilecek..

SENİYE : Ashnda bir kurtuluş yolu olması lâzım.. Mutlaka lâzım. Ama ben göremiyorum belki de.

ANLATICI : Asiya ne yapabilir şimdi?

SENİYE : Anasının düşündüğü çare, işe yarar belki. Ama şansları varsa tabî.. Çünkü, biliyorsunuz, anası da aynı şeyi denedi ve

başaramadı.. Ama ne de olsa daha az yıpranmış olur böylece.. Hem o adamla da araları açıldı.. Sonra ne oldu acaba?

ANLATICI : Adamla iyice anlaştılar. Adam, yeni bir kat satınaldı, dayayıp döşedi. Asiye ile anası, Kara Mustafa'ya hiç bir şey söylemediler. Mustafa, Zehrayı evden atmak istiyordu.. Birgün kararlaştırdılar. Sadece kıymetli eşyalarını ve paralarını aldılar yanlarına... Kimseye duyurmadan gideceklerdi.. Kendilerini götürecek, taksiyi bekliyorlardı... Adam, yaptıklarını anlatıyordu...

ONBİRİNCİ OYUN

(Aynı ev. Kapının önünde birkaç bavul. Asiye ile anası üstlerinde paltolar, otur-
maktadırlar. Z. Müşteri heyecanlı, dolaş-
maktadır)

Z. MÜŞTERİ : (Saatine bakar) Vakit tamam.
Nerdeyse gelir araba. (Anlatmaya devam
eder) Sonra, eve gittim. Ben, dedim, bir
haftalığına Antalya'ya gidiyorum.. İş se-
yahatı, dedim.. Hemen bir küçük valiz ha-
zırladım. Ordan, doğru bankaya gittim.
Kat'ın parasını çektim. Ev sahibi bu ak-
şam gelecek, parasını almaya.

ZEHRA : Çok mu masraf oldu?

Z. MÜŞTERİ : Oldu tabii.. Dayayıp döşedim..
(Küçük bir çantayı gösterir) işte, bunun
içindeki paralar kadar, masraf oldu. Ama
beğeneceksiniz.

ZEHRA : Kaça aldın?

Z. MÜŞTERİ : Doksanbeşbin.. Ama yüzbin li-
rayı geçer.

ASIYE : Ah bir gitsek.. Nerde kaldı senin tak-
sin?

Z. MÜŞTERİ : Nerdeyse gelir. (Gider, pence-
reden bakar)

ASIYE : Korkuyorum.

ZEHRA : Boş ver gideriz şimdi. (*Yüksek sesle*) İstersen bir başka taksi tutalım.

Z. MÜŞTERİ : Ben sizden de sabırsızım, aslında (*Biraz durur*) Siz durun, ben gidip bir taksi tutayım.

ASİYE : Ya, iyi olur.. Hadi şekerim acele et. Şuradan bir gidelim.

Z. MÜŞTERİ : Şimdi, şimdi.. (*Acele çıkar*)

ZEHRA : Kız, katı üstüne yaptırmaya bak.. o zaman paçayı kurtardık demektir. (*Masanın üzerinde duran çantaya bakar*) Bak, bunun içi para dolu..

ASİYE : Bir gitsek şurdan... Şimdi gözüm bir şey görmüyor ki... Ama, adam da iyi ha.. Sonunda bir yağlı kuyruk yakaladık galiba..

ZEHRA : Aptallığı bırak.. Eve gidince, adama karşı soğuk dur biraz... Adam, niye diye soracak tabii.. O zaman, beni işimden ayırdın ama, yarın bıkar da beni sokağa salıverirsen, ne olacağım ben, hiç bir garantim yok, dersin. Katı senin üzerine yapmasını iste..

ASİYE : Razi olmazsa ?

ZEHRA : Razi etmeye çalış.. Erkek kısmının kafası, nefsindedir. Nefsi kabardı mı, aklını sapıtır. Gözü bir şey görmez. Sen de nazlan, deli et herifi.

ASIYE : *(Pencereye yürür)* Bakalım... Geliyor, birey unutmadık ya ?

ZEHRA : Bilmem, inşallah unutmamıızdır...

ASIYE : Hayırlısı ile bir gitsek.

Z. MÜŞTERİ : *(Arkasında, ofr, gelir)* Tamam. *(ofre)* Sen u bavulları arabaya taı. *(ofr, etrafına bakındıktan sonra. birkaç bavulu alır, çıkar)* İte artık gidiyoruz.. Ne o ? Niye yle zgn duruyorsun ?

ASIYE : Yok bir şey..

ZEHRA : Ne yaparsın, hayat bu, insan nelerle karılaıyor. Kimbilir, kafasında neler do-laıyor. Kolay mı, bütün düzenini bırakıp gidiyor..

Z. MÜŞTERİ : Yoo, bundan sonra hiç bir şey dnmiyeceksin. Ben varım artık.. Söyle, neye canın sıkılıyor..

ASIYE : Yok canım neye canım sıkılacak ? Bırakıp gidiyoruz buraları ite.. Acaba doğru mu yaptık diye düşündüm.

Z. MÜŞTERİ : *(enesini okar)* zlme hayatım.. Bana güven, yetiir..

ASIYE : *(Kendisini tutamaz, adamı yanaından öper)* İyisin sen.

Z. MÜŞTERİ : *(ok memnun)* Yavrum benim.. Sana yle sprizler hazırladım ki...

DOST : (*Kapının eşiğinde belirmiş, onları görmüştür*) Allah muhabbetinizi arttırsın..

ASİYE : (*Korkuyla*) Mustafa.

ZEHRA : Senin ne işin var burda (*Şapkayı gösterir*) Baksana.

Z. MÜŞTERİ : Bu kim ?

DOST : Görünüğe bakılırsa, yolculuk var.. Niyet, ne tarafa ?

ZEHRA : Hiç.. Hiç bir yere..

Z. MÜŞTERİ : Bu kim canım ? Ne karışıyor ?

DOST : (*Sert*) Sen sus. Bir daha da lafa karışma.. (*Ötekilere*) nereye diyorum ?

Z. MÜŞTERİ : Terbiyeli konuşun.. Hem siz kim oluyorsunuz ?

DOST : Bana bak, bir daha sakın ağzını açma. Yoksa kabak kafanı kırarım.. (*Ötekilere*) Size soruyorum ulan. Nereye gidiyor böyle ?

Z. MÜŞTERİ : Ama artık siz çok oldunuz.. Siz şuradan güzellikle gidecek misiniz, yoksa polis ça...

DOST : (*Tokadı yapıştırmıştır bile*) Sana konuşma demedim mi ulan, öküz... Lâftan anlamaz mısın sen?

ZEHRA : Mustafa dokunma ona.

DOST : *(Bir tokat da, Zehraya yapıştırır)* Vay kaltak vay, sen ne zamandan beri bana emir vermeye başladın?

Z. MÜŞTERİ : Pis herif, kadınlara el kaldırmaya...

DOST : *(Dönüp ikinci tokatı yapıştırır)* Ulan, sana konuşma dedim, kaz kafalı.. *(Zehraya)* Demek kaçacaktınız ha? Ekecektiniz beni ha? *(Birden Zehraya vurmaya başlar)* Seni kart orospu seni.. Hep senin işlerin bunlar.. Hep senin işlerin. Şimdi bu salakla birlikte defolacaksın, bu evden.. Anladın mı? Bir daha görmeyeceğim seni...

ZEHRA : Vurma lan.. Vurma lan orospu çocuğu...

(Z. Müşteri, Zehrayı kurtarmak için, Mustafanın başına vurmaya hazırlanır.. Asiye görür, engel olmak için ileri atılır, ama geç kalmıştır)

ASİYE : Vurma, vurma sakın ha.. Eyvah.

DOST : *(Hışım gibi döner. Çılgın gibidir. Çoktan sustalı elinde parlamıştır)* Bana ha. Bana vurdun ha? Tövbe de lan.. Dua et lan...

Z. MÜŞTERİ : Serseri herif, bırak o bıçağı elinden..

DOST : Bittin lan, bittin hıyarağası, *(sustalı olanca gücüyle saplar)* Al lan, al sana itoğlu it..

ZEHRA : *(Bu arada, boşuna bağırmaktadır)*
Mustafa dur.. Mustafa yapma... *(Şimdi Mustafa kendisine doğru gelmektedir. Korkuyla kapıya doğru kaçır)* Yapma Mustafa, yapma...

DOST : Seni kart orospu, seni.. Bana oyun ha? Bana numara ha? Seni de geberteceğim, seni de..

ASİYE : *(Koşup, Mustafaya sarılır)* dur Mustafa, Allahını seversen yapma, Mustafa.

DOST : Çekil, senin de.. *(Bu ara Zehra kapıdan fırlar)* Çekil diyorum sana, bırak.

ASİYE : Mustafa, elini ayağını öpeyim, Mustafa, yapma..

DOST : Çekil be *(Sertçe savurup kurtulur)*
(Bu sırada dışarıdan Zehra'nın sesi duyulur)

SES : Polis.. Polis... Adam öldürdüler.. Puşt Mustafa adam vurdu.. Polis.. İmdat... Polis yok mu bu memlekette.. Adam öldürdüler.. *(Mustafa bir süre donar kalır. Yerde yatan adama bakar.. Zehra'nın yeniden bağırması üzerine, birden koşarak kapıdan çıkar.)*

SES : Adam bıçakladı.. Puşt Mustafa adam bıçakladı.. Beni de öldürecek, cankurtaran yok mu? Polis... ulan polis... Esrarcı Kara Mustafa adam öldürdü.. *(Ses gittikçe*

uzaklaşmaktadır. Bu arada sahnenin beyaz perdesi yavaş yavaş kapanır. Sesler bir süre sonra gene yakınlaşmaya başlar. Az sonra Zehra can havli ile sahneye girer) İmdat.. Öldürecek beni.. Öldürüyor... Puşt Mustafa...

DOST : (Arkasından sahneye girer. Elinde bir tabanca vardır) Al ulan sana. Al.. Nasıl olsa yaktın beni. (Üst üste tabancasını ateşler)

ZEHRA : Ah anam, yaktın beni puşt, yaktın, ah Mustafa, (Düşer)

DOST : Orospu.. (Polis düdüklere yaklaşmaktadır. Kaçar. Az sonra Asiye perdenin önüne gelir.)

OROSPUNUN SONU TÜRKÜSÜ

*Taze idik bakarlardı
Beşibirlik takarlardı
Nerde olsak ararlardı
Böyl'ettiler sonumuzu*

*Geçtimi bir kez yaşın
Böyl'olur orospu sonu
Yor kafayı düşün taşın
Var mı bunun çıkar yolu*

*Güpegündüz kurşun ile
Bu nafile düzen ile
Töre, ahlak, kanun ile
Seçtirdiler sonumuzu*

ONİKİNCİ KONUŞMA VE BİR SÖZSÜZ OYUN

SENİYE : Olamaz, mutlaka bir çıkar yol olması gerekir.. Mutlaka.. Yoksa, yaşamak çok ağır ve zor olur bizler için.. O zaman gerçekten de birçok şeyi değiştirmek, yenilemek icap edecek demektir.. Asiye kurtulmalıdır.. *(Durur)* Peki, sonra ne oldu ? Ne yaptı Asiye ?

ANLATICI : Anasının öldürülüşünden sonra, ne yaptığını bilmeden, hiç bir şey düşünmeden, sokakların arasında koştu... Ve farkında olmadan, kendisini evde buldu *(Yavaşça)* Ne yapsın şimdi Asiye ? *(Bu arada perde yavaş yavaş açılmış ve Asiye son kelimelerle birlikte eve girmiştir. Etrafına bakınır. Adamın yanına gider, çevirir. Korkar ve geri çekilir. Bir süre sonra arkasını döner, midesi bulanmış gibidir.)*

SENİYE : *(Kendi kendine)* Ne feci... Zavallı... *(Asiye birden, masanın üzerindeki çantayı görür. Bakışları takılır kalır, çantaya.. Kararsızdır.)*

SENİYE : Adamın çantası değil mi ? İçi para dolu..

ANLATICI : Evet, ağzına kadar para dolu. *(Asiye bir iki adım atar. Sonra korkuyla durup etrafına bakınır.)*

SENİYE : Almalı.. Fırsat bu.. Hayatının en büyük fırsatı.. Almalı çantayı.. Başka hiç bir çaresi yok.. Adam öldü nasıl olsa.. Kimse de bilmiyor. Başka çaresi yok Asiye'nin. Alacak çantayı, almalı..

ANLATICI : (Yavaşça) Ama başkasının parası bu..

SENİYE : Olsun.. Mecbur alacak.. Fırsat bu...
(Asiye, bu ara masaya yaklaşmıştır. Hızla çantayı açar ve içindeki paraları çıkarıp bakar.. Bir an.. Düşünür.. Nereye saklayabileceğini araştırmaktadır.)

SENİYE : Çabuk, çabuk.. Saklayacak bir yer bulmalı..

(Birden Asiye'nin yüzü güler.. Saklayacak yeri bulmuştur.. Çantayla yan odaya yürür) (Perde kapanır)

SENİYE : (Heyecanla) Saklayabildi mi ?

ANLATICI : Evet.

SENİYE : Bulunmadı mı ?

ANLATICI : Hayır bulamadılar.

SENİYE : Sonra ne oldu ?

ANLATICI : Sonra tabii, mahkemeye gidildi.. Kara Mustafaya haber veren şoförün tanıklığı ile, Asiye'nin hiç bir suçu olmadığı anlaşıldı. Beraat etti.

SENİYE : (Sevinçle) Ohh.. Şimdi yeniden, fakat bu sefer sağlam bir kurtuluş yolu bulabiliriz artık.. Çünkü, şimdi elinde epeyce bir para var.

ANLATICI : Ayrıca, kendisinin ve anasının biriktirdikleri parayı da ekleyince elinde oldukça yüklü bir para oldu.

SENİYE : Ancak, para tek başına bir kurtuluş yolu değildir. Kocamın dilinden eksik etmediği bir sözü vardır : İnsanı para değil, sermaye kurtarır, der..

ANLATICI : Yani ?

SENİYE : Yani, hazır para mutlaka biter. Fakat, sermaye olarak kullanılırsa, yani bir işe yatırılırsa, sürekli bir kazanç getirir ve sürekli olarak çoğalır.. Ve Asiyeye de ancak, böyle yaparsa kurtarabilir kendisini..

ANLATICI : Peki, nasıl bir işe para yatırmalı Asiyeye, dersiniz ?

SENİYE : Şu veya bu iş diyemeyiz.. Önemli olan, parasını anladığı bir işe yatırmasıdır..

Yani para koyduğu yerden, nasıl para kazanabileceğini bilmesi lâzım.. Para kazanabildikten sonra da, hangi iş olursa olsun...

ANLATICI : Bravo hamfendi.. Asiyeye'ye gerçek bir kurtuluş yolu gösterdiniz. Asiyeye'nin

hayatını doğruladığınız gibi, kendisine mümkün olan, kurtuluş yolunu da gösterdiniz. Sayın seyircilerimizin huzurunda, sizi tebrik ederim. (*Seyircilere*) İşte sayın seyirci, sayın hamfendinin, Asiye'ye gösterdiği tek kurtuluş yolunu seyrediyorsunuz...

ONIKINCI OYUN

(Son derece şık bir randevu evi. Asiye, tam bir hamfendi giyimi ve davranışı ile, son derece lüks bir yazı masasının başında oturmaktadır. Yanında daha önceden tanıdığımız Aracı vardır.)

ARACI : Dördü de tam bir piliç. Nüfus kâğıtları var. Hepsi de onsekizin üstünde. Tabii nüfus kâğıtlarını ben yaptırdım. Aslında en büyüğü on yedi yaşında.

ASIYE : Nerden buldun ?

ARACI : Hepsi de kimsesiz, işsiz.. Mecburen düşmüşler, Muhallebicilerde falan dolaşıyorlardı.. Hepsi aç, bakımsız... Onun için biraz zayıf düşmüşler.. Ama sizin elinizde kısa zamanda tam birer piliç olurlar.

ASIYE : Kimselerinin olmadığından emin misin ?

ARACI : Ben size iyice emin olmadığım insanları getirir miyim hiç ?

ASIYE : *(Gider kapıyı açar)* Gelin çocuklar.. *(Dört küçük kız içeri girerler. Çok perişanlık çektikleri bellidir. Her birisinin üzerinde, daha önce, Asiye'nin o çağlarında üzerinde gördüğümüz, elbiselerden biri vardır. Elden geldiğince, Asiye'nin küçüklüğünü andırırlar)* Gelin çocuklar.... İşte, hamfendi.

ASIYE : *(Ayağa kalkar)* Yaklaşın bakalım

çocuklar. (*Etraflarında dolaşır, tepeden tırnağa inceler*) Vah yavrucaklar, çok sıkıntı çekmişsiniz.. (*Kızlardan birine*) benim kim olduğumu biliyormusunuz yavrum?

I. KIZ : Evet...

ASİYE : (*Kızı eliyle yoklar. Göğüslerini, kollarını elden geçirir*) Buranın neresi olduğunu biliyor musunuz?

I. KIZ : Evet.

ASİYE : (*Zili çalar*) Peki çocuklar.. (*İçeri bir kadın girer*) bunları al önce karınlarını iyice doyurun.. Demir'e söyle arabamı hazırlasın.. Çocukları berbere götürecekt.. Sonra, güzel elbiseler alacaksınız.. Sen meşgul ol.. Gereken herşeyi yapın. Akşama hiç bir eksik görmeyeceğim.. (*Kızlara*) Haydi çocuklar, ablanızla gidin.. Akşama görüşürüz.. (*Çıkarlar*)

ARACI : (*Hoşnut*) Beğeneceğinizi biliyordum..

ASİYE : (*Çantasını açar*) İki bin yeter mi?

ARACI : Siz bilirsiniz..

ASİYE : (*Para verir*) Al bakalım..

ARACI : Teşekkür ederim.. Bir emriniz var mı?

ASİYE : Yok.. Güle güle..

ARACI : (*Kalkar*) Teşekkür ederim, ablacım... Allahaismarladık... (*Çıkar*)

İKİNCİ FİNAL

(Asiye, ikinci final türküsünü söylerken, fonda türkü konusu ile ilgili fotoğraflar düşürülür.)

Bende kurtuldum işte
ben de öğrendim artık
bu düzende yaşamamanın sırrını
karınların nasıl doyduğunu
Sırtların nasıl pekleştirildiğini
yarın korkusu olmadan
Kimlerin yaşayabildiğini
nasıl yaşayabildiğini
biliyorum artık.
Bu düzende yaşamamanın sırrı:

Yoksulları KADER deyin, uyutun
Uyananı PARA verin, susturun
Susmayanı ZORA koyun, çektirin
Böyle gelmiş böyle gitsin, sürdürün

Davrananı yok edin
direneni gebertin
Ezin, vurun, öldürün
Devam etsin bu hayat

Ben de kurtuldum işte
ben de öğrendim artık
nasıl gidildiğini Paris'lere
nasıl alındığını otomobillerin
kalburüstü kişilerin
kimler olduğunu
nasıl olduğunu

biliyorum artık,

Bu düzende yaşamamanın sırrı:

Yoksulları KADER deyin, uyutun
Uyananı PARA verin, susturun
Susmayı ZORA koyun, çektin
Böyle gelmiş böyle gitsin, sürdürün

Davrananı yok edin
direnene gebertin
Ezin, vurun, öldürün
Devam etsin bu hayat

Ben de kurtuldum işte
ben de öğrendim artık
bonjur demeyi, bonsuar, bon nui
zarif el öptürmeyi
en pahalı şeyleri
kimlerin aldığını
nasıl aldığını
biliyorum artık,
Bu düzende yaşamamanın sırrı:

Yoksulları KADER deyin, uyutun
Uyananı PARA verin, susturun
Susmayı ZORA koyun, çektin
Böyle gelmiş böyle gitsin, sürdürün

Davrananı yok edin
direnene gebertin
Ezin, vurun, öldürün
Devam etsin bu hayat

Ben de kurtuldum işte
ben de öğrendim artık

poker, briç oynamayı
klâsik müzik konserlerini kaçırmamayı
manikürü
pedikürü
cümle kuaförleri
biliyorum artık.
Bu düzende yaşamamanın sırrı:

Yoksulları KADER deyin, uyutun
Uyananı PARA verin, susturun
Susmayanı ZORA koyun, çektirin
Böyle gelmiş böyle gitsin, sürdürün

Davrananı yok edin
direneni gebertin
Ezin, vurun, öldürün
Devam etsin bu hayat

Ben de kurtuldum işte
ben de öğrendim artık
nereden geldiğini değirmenin suyunun
nerelere para yatırmak gerektiğini
ve bir seferde, kolay yoldan
bilmem şu kadar paranın
nasıl cebe girdiğini
kimlerin cebine girdiğini
biliyorum artık.
Bu düzende yaşamamanın sırrı:

Yoksulları KADER deyin, uyutun
Uyananı PARA verin, susturun
Susmayanı ZORA koyun, çektirin
Böyle gelmiş böyle gitsin, sürdürün

Davrananı yok edin
direneni gebertin
Ezin, vurun, öldürün
Devam etsin bu hayat

Ben de kurtuldum işte
ben de öğrendim artık
beş çaylarına nasıl gidildiğini
o lüks otellerde
ve sosyal derneklerde
kimlerin çalıştığını
neden çalıştığını
biliyorum artık.
Bu düzende yaşamamanın sırrı:

Yoksulları KADER deyin, uyutun
Uyananı PARA verin, susturun
Susmayanı ZORA koyun, çektirin
Böyle gelmiş böyle gitsin, sürdürün

Davrananı yok edin
direneni gebertin
Ezin, vurun, öldürün
Devam etsin bu hayat

Ben de kurtuldum işte
ben de öğrendim artık
insanların neden birbirlerini yediklerini
düşenlere neden tekme vurmak gerektiğini
acımanın neden aptallık olduğunu
ve yığınların
neden süründüklerini
kimlerin süründüklerini
biliyorum artık.

Bu düzende yaşamamanın sırrı :

Yoksulları KADER deyin, uyutun
Uyananı PARA verin, susturun
Susmayanı ZORA koyun, çektin
Böyle gelmiş böyle gitsin, sürdürün

Davrananı yok edin
direneni gebertin
Ezin, vurun, öldürün
Devam etsin bu hayat

SON DEYİŞ

(Bütün oyuncularca söylenir)

Sevgili seyircimiz.
Bütün olanları
Gördünüz, işittiniz
Eğlenebildiyseniz eğer
Bilin, seviniriz.
Son bir sözümüzü daha
Lütfen dinleyiniz.

Şu sözlerini ataların
Sakın ha unutmayın
Burnu kurtulmaz pislikten
Kılavuzu karga olanın
Burnu kurtulmaz pislikten
Kılavuzu karga olanın
Burnu kurtulmaz pislikten
Kılavuzu karga olanın

7,5 TL.

San Matbaası - Ankara